NAUJŲ METŲ PRIEDAS

LIETUVA

ANTROJI DALIS

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXII (PART SECOND) CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 3 d. SAUSIO (JANUARY), 1913 M. (16 PAGES) No. 1

Visiems musų bendradarbiams, skaitytojams ir prieteliams širdingai velijame laimingų Naujų 1913 Metų!

Redakcija ir Administracija.

Naujų Metų Sulaukus.

UžvožDami knygą 1912 metų ir atsisveikindami su tik-ką praslinkusiai senais metais, męs noroms-nenoroms susiduriame su klausimu: ką tie seni metai mums atnešė? Ne visiems jie buvo vienodi: nekuriems iš musų jie buvo geri, laimingi; kitiems — pusetini; tretiems-gi iš musų jie buvo gal ir nelaimingi. Tečiaus, darydami pirmą žingsnį per slengstį mums nepažįstamo Naujo Meto, visi mes, broliai ir sesės, esame vienodi: visi, — kiekvenas iš musų, — **turime viltį**, kad šitie nauji 1913 metai bus geri, — geresni už tik-ką praslinkusius 1912 m. Visi męs gyvename viltimi geresnės ateities. Tas yra gerai, nes viltis geresnės ateities palaiko musų jiegas, priduoda mums energijos irtis tolyn per siubuojančias gyvenimo vilnis. Tečiaus vienos tik vilties neužtenka, jeigu męs tikrai norime laimingesnės ateities sulaukti. Žmogaus gyvenimas — tai valtelė banguojančiose gyvenimo jurėse, viltis — tai irklai, kurie gali mus prie pageidaujamo laimingesnio krašto priirti. Tečiaus, kaip patįs irklai negali valties prie krašto priirti, taip ir viltis, pati savimi, negali mus prie musų pageidavimų privesti. Reik **irkluoti**; reik turėti **pasiryžimą** butinai pasiekti savo tikslą. Taigi, pradėdami šiuos naujus metus, išrinkim sau vieną, bet gerą, gyvenimo tikslą ir, sykį jį išsirinkę, irkluokim prie jo be paliovos. Nepaisykim į tai, kad aplink mus vilnįs siubuoja, nepaisykim į tai, kad pageidaujamas kraštas gal dar tolimas: žinokime, kad kiekvienas irklų surėžimas priartina musų valtelę prie pageidaujamo krašto; pamykime, kad kiekvienas geras darbas pagerina musų gyvenimą, musų gerovę.

Jeigu daugybė jaunų vyrų, pradėję savo gyvenimą, nusmunka nuo koto, tai daugiausiai ačiu tam, kad jie gyvena tik viena viltimi, — todėl, kad jie laukia, pakol užeis laimingas vėjas ir nupus jų valtį prie gerovės krašto. Tuom tarpu gyvenimo jurės yra audringos, patogųs laimingi vėjai ne visados pučia pageidaujamon šalin ir vieton nešti valti prie gerovės krašto, išmeta ją priešingan kraštan, arba suskaldo gyvenimo jurių sukuryj. Taigi **irkluokim — dirbkim**, jeigu norim pasiekti geresnio krašto, geresnės ateities. Kiekvieną dieną, kiekvieną sąvaitę nusiirkim vis toliau, vis arčiau tikslo. Paniykim, kad gerovės, laimės kraštas pats prie mųs neateis: jeigu norime jį pasiekti, **męs** turime prie jo **plaukti**.

Taigi, pradėjęs šiuos naujus metus, brolau, pasirink sau kraštą-tikslą, prie kurio nori plaukti ir, pasirinkęs, plauk nevingiuodamas, plauk tiesiog, plauk nesustodamas. Tik tokiu budu galėsi pasiekti tą, ko nori. Ne šiądien — tai rytoj, ne rytoj — tai poryt savo tikslą pasieksi.

"Laimingų Naujų Metų!"

VISIEMS DRAUGAMS IR PAŽĮSTAMIEMS VELINAME KUOLAIMINGIAUSIŲ NAUJŲ 1913 METŲ.

"LIETUVOS" ZECERIAI:

Konst. Pajauckas, Stan. Petkus.
Juozas J. Bačiunas. Aleksandra Bačiunas.
Jonas Pajauckas. Antanas Gabrys.

JAUNYSTĖ!

Jaunyste, išskleiskie svajotą idėją!
Pakilkie prie tikslo — giedrios ateities.
Kabinkis, drąsyn vis, prieš audrą, prieš vėją,
Bijokis pranykti, bijokis nakties.

Jaunyste galinga, darbais stebuklinga!
Augšti idealai sapnais nepražus:
Ne bergždžios svajonės, ne viltis gailinga, —
Jie maistas ir rubas Tėvynės gražus.

Jaunyste, atminkie, kaip bočiai kovojo
Už laisvę ir meilę garsios Lietuvos!
Kaip galvas senobėj už tave jie klojo,
Kaip sklydo jų garsas-laimėjims kovos.

Jaunyste, nors amžiai išnyko galingi, —
Skriauda viešpatauja ir vargsta šalis,
Miškų—ąžuolynų balsai paslaptingi,
Tau uždega ainių šventąsias ugnis.

Jaunyste, rankas tau ištiesia maloni
Suvargusi motina-žemė tėvų!
Tu ašaras meile nušluostai, glamoni,
Tau krinta ant aukuro gėlės deivių.

Jaunyste, nebaugųs žaibai, nė perkunai!
Tau plaka krutinė, liepsnoja širdis,
Tau sudreba žemė, pabunda galiunai.
Net liaurais papuošia beširdė mirtis.

28-III-1912. *J. Dzenkauskis.*

APŽVALGA 1912 METŲ.

J. Gabrys.

Musų Literatura 1912 metuose.

Tautos kulturingumo geriausias saikas — tai jos literatura. Kiekvienas svetimtautis, norėdamas pažinti musų tautos kulturingumą, klausia, kokia yra musų literatura, kaip sena, koki stambiausi musų veikalai, koki geriausi raštininkai.

Mes patįs, nerėdami persitikrinti, kaip toli nužengėme praėjusiais metais kulturos keliu, turime atsižvelgę pažiurėti, kas yra nuveikta literaturos srytyje 1912 metais.

Atsižvelgdami į pernykščių metų musų literatiškąjį judėjimą, matome nemaža originalių ir verstųjų veikalų įvairiose literaturos srytyse.

I. DAILIOJI LITERATURA.

I. POEZIJA.

Šioje musų literaturos srytyje pirmąją vietą užima poetiškieji veikalai. Ko—ko, o dainių Lietuvai niekuomet nestygo. Praėjusių 1912 metų bėgyje pasirodė keletas rinkinėlių poezijų, gan įdomių pagal savo turinį ir formą. Prisižiurėkime jiems arčiau. Štai žymiausi poezijos rinkinėliai apskelbti 1912 m.

J. Mikuckio. "Auštant". (Jono Rinkevičiaus išleidimas. Vilnius 1912, in 8°, 62 psl.).

"Aušra" — tai musų tautos atgimimo simbolis. P. Mikuckis apdainuoja tautišką musų atbudimą, bet iš kitos pusės autorius neužmiršta ir šavo — jaunystės "aušros", su jos svajonėmis, su asmeniška meile.

Dainius pradeda apdainuoti autos "aušrą", pranašaudamas:

Nuo rausvųjų rytų,
Per griuvėsius pilių,
Per prabočių kapus —
Tu ateisi tikrai,
Tu ateisi pas mus!

Dainius tvirtai tikisi, jog —

Ir Lietuvos atgims vėl vardas,
Skambės daina drąsi, liuosa,

bet su salyga, jeigu

Į vieną tikslą susipynę,
Mes eisim, kur teisybė ves.

P. Mikuckis myli istorijos siužėtus, jam pasiseka juos gan paveikslingai nupiešti, pavyzdin: "Vakaras ant Gedimino kalno":

Nusileido saulužėlė,
Pabučiavus lauką žalią,
Spinduliai užgeso mieli....
Mėnuo sveikina girelę....
Ir augščiau, augščiau vis kįla,
Apšvietė štai baltą kelią,
Apglėbė galingą šilą,
Bet iškilt augšiau dar trokšta,
Spindulius ant žemes pila
Ir bučiuoja seną bokštą. —

Be Lietuvos praeities, autorius mėgsta judinti meilės motyvus. "Ąžuole" bando jis papasakoti apie meilę "Ąžuolo" prie eglelės, kurią kaž-koksai ponaitis iškirtęs. Šios eilės pilnos sentimentalizmo, vietomis visai nenaturališkos.

Ilgesni, epiški dalykai, k. a. "Be kovos", "Lazdynų pasaka" ir kitos, jau daug silpnesni.

P. Mikuckis — lyrikas, lyriškieji jo tvariniai jautrųs, gražus ir suteikia skaitytojui tikrą aistetišką pasigerėjimą. Ton kategorijon priguli: "Vakaro ilgėsis", "Iš nakties melodijų", "Romansas", "Iš gyvenimo audros" ir kiti.

Eilės p. Mikuckio lyriškųjų veikalų išeina lengvos, skambios ir lengvai gali buti pritaikintos prie gaidų ir muzikos. Štai keletas pavyzdžių:

Baisi banga,
Atplaukk greičalu!
Kova ilga
Irklus mečiau....
Kur plaukt toliau?
Aplink tamsu,
Kas kart giliau....
Sunku balsu. (Banga).

Arba vėl:

Po karklynu, pas upelį,
Tarp žalių dažų,
Sėdi viena ir dainelę
Trauki pamažu.
Užžavėjai žalią šilą,
Klausosi žiedai;
O dainelė plaukia, kįla,
Kur dangaus skliautai....

Autorius bandė rašyti satyras: "Paukščių koncertas", "Ponas ir Mužikas" yra pavyzdžiais. Bet šios eilės išėjo labai silpnutės.

Nei satyra, nė ėpos p. Mikuckiui nesiseka, jis teturi beabėjonės stambų talentą lyriškojoj poezijoj..

Pernai pasirodė pirmasai **A. Žalvarnio** rinkinėlis — **"Rutų saujelė"** (Kaunas. S. Banaičio spaustuvė).

Tai yra nedidelė poemėlė iš dvylikos giesmių. Dainius "Rutų saujelėj" apdainavo beždytinį Lietuvoj vargelį; jis mato taip pat ir gerasias Lietuvos puses: garbingą tėvynės praeitį, beaugančios kulturos diegus, gražią Lietuvos gamtą. Dainius į savo veikalėlį daug įdėjo jausmo, daug širdies. Pavyzdin:

Vejeliui paputus, siubuoja-linguoja,
Tarytum neramųs kažko almanuoja...
Saldu jų pavėsyj žaliame liudėti:
Mat padeda širdžiai jie tuomet kentėti.

Kaip viršuj minėjome, p. Ž-nio rinkinys susideda iš 12 giesmių, bet jos nesiriša tarp savęs, pačios giesmės nevisur gerai sutaisytos; kitos neužbaigtos. Aprašymai gan paveikslingi. Tonas pakilus ir švelnus.

Tai yra dar vienas gemantis lyriškas talentas musų literaturoje.

E. Steponaičio Raštai, (Pilnas pomirtinis eilių ir prozos rinkinys. Tvarkė Liudas Gira. Kaunas.)

Čia tilpo Liudo Giros parašyta E. Steponaičio biografija, visi nabašninko raštai originaliai ir verstieji.

Steponaičio eilių nedaug, dar mažiau užbaigtų. Vienos kitos tik pradėtos, ten vėl neišdailintos. Eilės daugiausia lyriškos.

Prie geriausiai pavykusių galima priskaityti vertimus: Puškino "Žiemos vakaras", ir Baltrušaičio "Kelyje", iš Ogariov'o "Kaip garsas" ir iš Kolcov'o "Giria". Pavyzdžiui, paimkim posmelį iš pirmųjų:

Puga miglom dangų traukia,
Suka sniegą rateliu;
Tai, lyg žvėris, duksta, kaukia;
Tai pravirksta vaikeliu;

Tai rusti ir paslaptinga,
Stogo šiaudus ji sukels;
Tai lyg koks pakelevingas,
Ties langais mus pasibels.

Stilius, kaip šių, taip ir kitų užbaigtų ir geriau pavykusių eilių, yra lengvas, o vietomis, k. a. eilėse "Muzika", ir skambus.

Iš feljetonelių, rašytų poetiškaja proza, geriausi verstieji. Savieji nelabai vykę: neužbaigti, praskiesti, kiti neaiškus.

P. L. Gira stengias priparodyti, jog Steponaičio ypatoj musų literatura daug nustojo. Gali but, bet iš to, ką Steponaitis spėjo parašyt, dar butų sunku tą išvadą padaryti.

P. L. Gira išvertęs, apgarsino lietuvių kalboj, garsaus Ukrainų poeto **Taraso Ševčenkos**, rinkinėlį: **"Eilių vainikėlis"**, (Seinai, in 16, 36 psl.).

Eilės parinktos gan geros, bet vertimas silpnokas: perdaug yra čia "poetiškų licencijų". Rimų kaip ir nėra.

Kitur, net ritmas neišlaikyta, pav. eilėse: "Našlaitėle", "Ai neveski turtingosios".

Nors poezijos grožybė — eilių turinyje, dainiaus mintyse, bet visgi priderėjo p. L. Girai atsižvelgti ir į eilių formą. Geriausia išversta "Vis stoja man".

P. Giros literatiškas veiklumas apsireiškė pernai ne vien svetimų raštų rinkimų ir vertimų, bet ir jo paties eilių rinkinio išleidimu. Smagu yra čia pastebėti, jog originalės jo eiles geriau jam nusisekė negu vertimai.

Liudas Gira. "Tėvynės keliais". (Vilniaus in 8, 64 psl.).

P. L. Giros eilių rinkinys = pilnas tikro lyrizmo, žibąs poezijos perlais.

Jis norėtų užtaisyti —

Linksman tonan savo lyrą,
Tik tos ašaros ant stygų
Nejučiom iš akių bjra....

Jis myli visą "vargeliais surakintą" musų šalį, myli lietuvį artoją, kurs "vis stiprus, nors ir be galės", myli musų ramų sodžių su jo laukais ir pievomis, ir vien tik gailistauja, kad lietuviai iš to sodžiaus kaž-kur bėga, jieškodami lengvesnės duonos, o tuo tarpu anot dainiaus —

Oi ir čia duonelės yra,
Tik nėr kam jau arti, sėti,
Kad į tolimą pasvietį
Eina musų moters, vyrai...

Dainius pranašauja tėvynei naują gražų rytą:

Laimingas, kurs regi tą mus' rytmetėlį,
Ir gali juo džiaugtis, klausytis to gando,
Kuris su aušra nuo pat Viešpaties skrenda.
Laimingas, kas rytmetį tą atsikėlė.

Tautos atgimimo ryte labai svarbią vietą užimą poetai,

Kaip kankliai be stygų —
Tauta be poetų.
Be jų kas jai ateitį
Šviesią žadėtų?!
Kas širdį našlaitei
Vargely paguostų,
Kas ašarą-rasą
Nubrauktų nuo skruostų?
Kas šauktų jaunimą,
Į darbą pakeltų?
Kad kankliai rudytų
Poėtų — vaidilų?

Jo eilėse daug tautiškos dvasios. Ta dvasia žymi kaipo jo eilių turinyje, taip ir jų formoje. Dainius dažnai neatskiria balso "o" nuo "uo" rimuose, pav., "artoja — prakaituoja", "sodžių —užuodžiu" ir t. t. Tą pat reikia pasakyti ir apie rimus kuriuose "ie" rimuoja su "ė", pav., "šviečia — norėčiau", "pasvietį — sėti" ir t. p. Tokių rimų tokiam gabiam eilininkui, kaip p. Gira, reiktų vengti.

Autorius daug savo eilių yra parašęs tautos dainų pavidale. Bet imdamas tautos dainų formą, privalo ją imti gryną, apkuoptą nuo jos netobulybių. Taip, pav., tautos dainose gan dažnai pasitaiko akcento iškreipimas. To naujose dainose neturėtų buti.

Šis naujas L. Giros eilių rinkinys išleistas labai dailiai.

Pas mus pradeda įeiti į mada leisti pilnų raštų rinkinius, rinkinius musų rašytojų, jau nebegyvuojančių. Be viršuj minėtų p. Steponaičio raštų, išleista pernai ir

Vyskupo Baranausko raštai. (Žmonių knygynas No. 3. Seinai in 24, 102 psl.).

Šitame rinkinyje, truksta "Pasikalbėjimo giesmininko su Lietuva", "Dievo rykštės ir malonės", "Dvasiškų giesmių"; "Kelionė Peterburgan", įdėta nepilna, gerokai apkarpyta, atsižiurint į dabartinės cenzuros reikalavimus. Dėlei to nepilnumo ir veikalo vertė turėjo **sumažėti.**

Bet dar labiau sumažino jo vertę patįs leidėjai, taisydami B-sko kalbą. Tiesa, B-sko polonizmai tapo čia iš teksto prašalinti, bet eilių ritmas ir rimas nemaž per tai nukentėjo. Pavyzdin:

Žemėj meilės ir šventųjų
Upės verksmų teka,

išbraukė žodį **upės**, sudarkydami prasmę ir ritmą, o eilės:

Oi ten skausmais širdis minta,
Almanais valyva —

perdirbo į:

Oi ten skaismais širdis minta,
Almanavimų pilną.

Baranausko raštais Seinų leidime negalime pasidžiaugti. Kritikos žvilgsniu — tasai leidinys — visai menkos vertės.

Nesirupino taipogi leidėjai ir apie paviršutinį leidinio grožį. Spausta ant menko popierio, be jokių papuošalų.

2. DRAMOS.

Po poezijai, tikrojo žodžio prasmėje, gan žymią vietą užima dailiojoj musų literaturoj dramatiškieji veikalai. Gaila tiktai, kad originalių veikalų mažai mes teturime; musų rašytojai senu papročiu vis dar verčia iš rusų ir lenkų kalbos tankiai visai nevykusias dramas, nepaisydami, ar jos tinka Lietuvių gyvenimui, jų dvasiai. Pasitaiko ir tokių, kurie verčia lietuvių kalbon veikalus svetimtaučių, niekinančių musų tautą: k. a. p. Puida išvertė Sudermann'o "Joninės", bet apie tai bus žemiau. Pereituos 1912 m. musų literatura tegali pasigirti vos keliomis originalėmis dramomis, kurios turi šiokią-tokią vertę. Pirma vieta tarp jų priguli dviejų aktų Žemaitės komedijai:

"Apsiriko", (Liet. Uk. išleidimas No. 27 ir 18 — 31 psl.).

Siužėts šios komedijėlės iš gyvenimo paimtas. Klebono sesuo, senmergė, bajoraitė įsimyli į jauną vargonininką. Šiupiniai, ukininkai, nori už jo išleisti savo dukterį. Veronika, davatka, siundo abi pusi savo smailiu liežuviu. Pagaliaus dasižinojo, kad vargonininkas vedęs. Visų plianai sujira.

Šiupinių charekteristika labai nusisekus, bet davatkai ir klebono seseriai nesigailėta juodų spalvų. Tai jau ne typai, bet karikaturos. Neveizint į šias ydas šį veikalėlį galima skaityti nusisekusiu. Tai bene bus geriausias iš visų pernai pasirodžiusių dramatiškų veikalų.

Kazys Puida, Dramos. Brooklyn, N. Y. in — 16, 122 psl.

Šiame rinkinyj randame 3 dramas: "Rutų Vainikas", "Mirga" ir "Undinė".

Pirmoji "triveiksmė kruvina pasaka", — "paimta neva iš žilos senovės". Dramos idėja — genčių kerštas dėl "dykuno" (?!) Ramatos (?) suviliotos mergaitės. Viskas čia keista, pradedant nuo vardų ("dykunas") Ramato, jo žmona Vinka (?) ir baigiant veikiančiųjų asmenų psychologija. Kur autorius surado panašius vardus, visai nelietuviškai skambančius? Ypač keista kersto idėja pas burtininką Rimvydą. Autoriaus norėta sutverti baisenybių dramą. Pamėgždžiota ne tai Ibsenas, ne tai Shakespeare'as. Ir išėjo nei šis, nei tas!

"Mirga"—historijos drama. Turinys -- išliuosavimas Vytauto iš kalėjimo. Išliuosuoja jį jo žmonos tarnaitė Mirga — bet už tai pati žuna ant kartuvių. Šis veikalas daug geresnis už pirmąjį.

Trečia drama "Undinė" — tai paprasta historija lietuvio inteligento, kurs, kol jaunas, dirba "dėl tėvynės", bet išėjęs į žmones, patenka į svetimtautės rankas ir dingsta lietuvystei. Ką autorius norėjo parodyti tuo veikalu, — nesuprantama.

G. Sudermann'o. "Joninės", (Keturių veiksmų drama. Iš vokiečių kalbos vertė K. Puida, Brooklyn, N. Y. in — 16, 143 pusl.).

Ši drama išveda ant scenos Marikę, lietuvės valkatos, girtuoklės ir vagilės dukterį. Ji priimta dvarininko Vogelreiter'io šeimynon, gauna pilną išlavinimą, bet galų gale doriškai nupuola, pati atsiduodama Joninių naktį Georgui von Hartwig, Vogelreter'io giminaičiui.

Sudermann'o tikslas aiškus. Jo norėta parodyti, kad lietuvė, net ir gavusi vokiečių kulturą, visgi pasilieka žmonijos atmeta; ji netinka nei motina, nei žmona buti. Valkatos dukterei lemta baigti gyvenimas valkatų luome.

Suuka buvo labiau pažeminti lietuvių vardas. Tai galėjo padaryti vien lietuvis išgama Sudermannas. Taip žiuri į jį ir į jo "Jonines" Prusų Lietuviai.

Tikrai stebetina, kam p. Puida apdovanojo musų literaturą "Joninėmis".

Tarp originalių, pernai pasirodžiusių, dramų pastebimos yra dar:

Žmonos. "Lietuvaitės". (3 veiksmų, 4 paveikslų komedija. Vilnius in — 16, 48 psl.).

Trįs senmergės, lenkės, norėdamos gauti vyrą, bando sugauti du jaunu lietuviu studentu ir apsimėta lietuvaitėmis ėsą. Autorė, matyt, gan skeptiškai žiuri į susiartinimą lietuvių inteligentijos su lenkiškaja dvarponija. Komedijos typai gyvi, neišgalvoti.

Šį veikalą galima skaityti pilnai nusisekusiu.

Be šių dviejų originalių dramatiškų veikalų, šiame musų literaturos skyriuje pasirodė keletas dar vertimų, kurių, sulyg jų vertės musų literaturoj, negalima statyti greta viršminėtų.

Vertimų tarpe pažymėtini:

L. N. Tolstojaus: "Nuo degtinės". (2-jų veikmių komedija. Vertė V. K. Rėk. New York., 1912 m. in 8, 19 psl.).

Turinys šios komedijos toks: Keleivis, politiškasis ištremtinys, revoliucijos metu, per girtuoklystę, tapo ekspropriatorium. Nugirdytas šeimininko Miko, jis apgina Mikienę nuo šokusio ją mušti vyro, bet pats daro "ekspropriaciją", pavogdamas Miko girkinius: cukrų ir arbatą. Sugavusieji pasigaili vagilio, paleidžia jį ir nori net padovanoti jam pavogtus daiktus. Taja mielaširdyste sugraudintas, nelaimingasai "ekspropriatorius" atsiverčia ir prašo atleisti jam **"dėl Dievo"**.. Fabula šios komedijos ne kaž kokia, viskas tas išeina nenaturaliai. Tolstojus ne dramaturgas. Gaila, kad musų literatai nepasirenka vertimui geresnių veikalų.

Kiek geriau nusisekusia reikia skaityti:

L. A. Dmuševskio "Gaila usų" (Vieno veiksmo komedija. Vertė A. Vėgėlė. Vilnius 1912. in — 8, 30 psl.).

Tai yra komedija, kokių daug yra Prancuzų literaturoj, kuri gamina juos kaip plyskus, idant skaniai pasijuokt. Veltui ieškotumei ten gilesnės minties—nerasi. Šią komedijėlę beabėjo p. Dmuš. pasisavino iš prancuzų literaturos.

Turinys jos šioks: Senis bajoras Anzelmas, besilaikąs senų pažiurų, nori išleisti savo dukterį Emiliją už savo seno mokslo draugo, bevaikio našlio, šykštuolio Merkelio Orgono, jieškančio gero kraičio. Emilija myli Ernastą, Orgono seserėną. Emilijos tarnaitė primeluoja Orgonui, kad jei jis nori patikt panelei, tai tur pasirėdyt pagal paskučiausios mados, nusiskusti usus. Orgonui gaila usų, bet dėl laukiamojo kraičio padaro tą auką, nežinodomas, kad Emilijos tėvas tų visų naujų madų baisiai nekenčia. Lengvą įspėti, kuo viskas pasibaigė: Orgonas gauna "arbuzą", o Ernestas — Emiliją. Kalba vertimo gan gyva. Darbas atliktas sanžiningai.

Geriausiai nusisekusiu vertimu pernykštėj musų dramatiškoj literaturoj reikia skaityti šiuos:

A. Balucki'o "Vyro jieškojimas". (2-veiksmė komedija. Vertė J. Jaunutis. Vilnius 1912 m. Sausis "Teatras" No. 6.).

Šioj komedijoj autoriaus norėta pajuokti ponų pamėgdžiojimą, "žemesniųjų" niekinimą ir nėgudrių jaunikių medžiojimą.

Valentas Didžiulis, eksdarbininkas miestelėnas — puikunas, mano visame ponams prilygęs, dagi kambarius dabina, kaip pas grafą, už kurį ir rinkimuose agituoja, nes grafas taip lipšnus, jog po rinkimų ir "ant arbatos" žadėjo pas Didžiulį ateiti. Valaitis veltui mėgino jį prikalbėti rinkti miestelėną, Paršaitį, o ne grafą. Bet iš Valaičio lankymosi visi namai suprato, kad jis nori mergintis su Didžiulio Aniele. Anielės bobutė atviri liepia Valaičiui imti Anielę. Šis raukosi. Netikėtai pasisuka gimnaziją baigęs Burbulis. Gražus Burbulis Anielei dar labiau įkrinta į akį, jam tatai ir duoda savo rankelę "iš meilės" bučiuoti. Tuo tarpu Valaitis, manydamas, kad Anielė ji tebmylį, peršasi pats, bet gauna "guzą". Burbulis ikišiol savo profesijos neišreiškęs pasisako batsiuviu esąs. Anielė purškia ir ant jo. Į žadėtas vaišes neateina grafas. Anielė pasilieka be jokio jaunikio. Didžiulis norėtų savo dukterei surasti, bent kokį vaikiną, kad ir kokį dailydę, tačiaus kito jaunikio neberanda.

Kaip galima spręsti iš viršpaminėtos sutraukos, visi atsitikimai sumgezti nenaturališkai. Visgi juokų ten gana atrandama, tarp kurių ir keletas geresnių minčių pasitaiko.

3. APYSAKOS.

Musų literatura, nelabai turtinga apysakomis, pereitais metais padidėjo keleta originalių apysakaičių, kurias, neveizint jų ydų, galima skaityti pusėtinomis. Pirmąją vietą pernykščių apysakų tarpe turim paskirti historiškai apysakai iš Lietuvos praeities:

S. Paškevičienės: "Gintautas, paskutinis krivė". 1413—1415 m." (Istorijos apysaka. "Vilties" leidinys No. 26. Vilnius in — 18, 125 psl.).

Šią apysaką kur kas teisingiau butų pavadinus "Žemaičiai XV amžiaus", nes Gintautas apysakoj visai nelošia svarbios rolės — jis ant 125 psl. vos tik du, tris kartus aikštėn teišeina — ir tai gan silpnai nupieštas. Tuotarpu kun. Motiejus — tai centralis apysakos asmuo. Autorė nupiešė jame kunigo apaštalo idealą. Kun. Motiejus, lietuvių stabmeldžių sunus, išauklėtas Pragoje, tikrai nepaprastu žmogum plačių ir, tapęs katalikų kunigu, pasirodo krikščioniškų pažiurų. Jis, bijodamas, kad šventos ugnies gesinimas neiššauktų lietuvių stabmeldžių aštraus pasipriešinimo, pataria Jogėlai ugnies negesinti, tik uždaryti šventyklas, kad ugnis pati jose užgestų.

Apysakos fabula gan silpna. Veikiančių asmenų charakteristikos irgi silpnos, psychologijos gelmių autorė niekur nesiekia. Vietomis ilgi historiški pasakojimai vargina skaitytoją.

Neveizint į šias ydas, "Gintautas" popularizuoja žinias apie musų praeitį, mokina ją gerbti.

Pernai pasirodė Žemaites, žinomos musų rašytojos, apysakaitė:

"Pritruko kantrybės". (Siužėtas paimtas iš 1889—1900 metu. Tikras atsitikimas. Vilnius 1912 m. "L. U." išl. No. 28 in 18, 48 psl.).

Turinys šios apysakaitės toks: Klebonas, atvažiavęs pas ligonį ir neradęs kryžiaus ant nukabintos šventųjų ir caro paveikslais sienos, išbarė Rimeiką, kad jis "balvonus ant sienos sukabinėjęs laikąs, o Dievo mukos neturįs"....

Rimeika papasakojo valsčiuje apie klebono barnį. Staršina, išgirdęs apie tai, praneša raštininkui, tas — pasredninkui. Klebonas už caro paveikslų įžeidimą, ir kamendorius tampa ištrempti Rusijon. Rimeika už tai gauna pritirti daug nemalonumų, kaipo "kunigėdas".

Žmonių papročiai nupiešta gyvai, vaizdžiai, kaip paprastai pas Žemaitę.

Daug silpnesnė už viršminėtas apysakas yra:

"Vienturtis". Parašė **Vargovaikis** ("Liet. Uk." išl. No. 26, 1912 in 18, 59 psl.).

Tematas veikalėlio — jieškojimas laimės Amerikoj. Tai yra gan teisingas aprašymas vargingo musų mažažemių gyvenimo, gaila tiktai, kad šį veikalėlį sugadino autoriaus tendencija—kunigijos neapykanta ir socialistų apologija, kas pavertė jį paprastu pamfletu.

Be viršminėtų originalių apysakų, pernai musų literatura pasididino keliomis verstoms apysakoms iš rusų kalbos.

V. G. Korolenko: *"Miškas užia"*. (Apsakymėlis. Vertė ir išleido **Martynas Yčas**. Antra laida. Tilžė 1912. in 8, 24 psl.).

Turinys šio apsakymėlio paimtas iš baudžiavos gadynės — apie nedorą poną ir jo tragišką mirtį. Šis vertimėlis antros laidos susilaukė.

Laida gan graži. Vertimo kalba gryna ir taisykliška. Tik kur-ne-kur pasitaiko provincionalizmų, pav.: tau vietoj *tavę, ria* vietoj **aure.**

V. G. Korolenko: "Makaro sapnas". (Apysaka. Autorizuotas vertimas. Chicago "Lietuvos" spauda ir lėšomis.).

Šios garsaus Rusų beletristo apysakaitės turinys yra žinomas: rusų kalboj Makaras net patarlėn įėjo. Rašytojas gyvai nupasakoja vieno vargšo gyvenimą ir žadina prie visų vargšų meilės ir pasigailėjimo; kelia užuojautą, visiems tiems, ant kurių, pasak rašytojo, "visi kunkorėžiai krinta". Lietuvos žmonėms ši knygelė vargu bus naudinga. Viskas čia jiems svetima, apystovos mažai suprantamos. Ir nenuostabu: apysakaitės turinys paimtas iš Yakutų gyvenimo.

Vertimo kalba gryna, pasakojimas gyvas; gaila, kad vertikas nesulietuvino mažai suprantamų rusiškų patarlių ir.... nepasirinko vertimui veikalo, tinkamesnio lietuviams.

Tarp originalių apsakymelių paminėtinas:

V. K. Račkausko: "Pražuvo" (Vaizdelis. Scranton, Pa. 1912, in — 8, 15 psl.).

Šį apysakaitė papasakoja apie tai, kaip tulas Kaziukas skalbėjos sunus, nuėjęs be diržo į gimnaziją ir padirbęs mokytojų parašus, kad gauti naują bluzą ir kelines, tapo už tai iš gimnazijos pašalintas.

Šios apysakaitės siužėtas gan menkas. Jo išplėtojimas nenuoseklus, kalba ir stilius nelygus, gan šiurkštus.

Tai ir bene bus visas dailiosios musų literaturos turtas, įgytas pereitais 1912 m. Matome mes, jog šioj literaturos srytije originaliai veikalai pradeda jau perviršyti verstųjų veikalų skaitlių.

Nors mes jų tarpe neradome dar chefdoeuvre'u, tačiaus tulais jų nepasigėdintų ir svetimtaučių turtingosios literaturos.

Labai svarbu pastebėti, jog vertimų skaitlius žymiai mažinasi, o originalių veikalų žymiai auga.

(Toliaus bus).

ŠIS-TAS APIE MUSŲ MOKSLEIVIJĄ AMERIKOJ IR APIE JOSIOS 1912 METŲ PAŽANGĄ.

Gerai suprantame musų moksleivijos materialį padėjimą. Žinome taipgi, jog jinai neperaugštai dar pakilo: tik pastaraisiais metais pasirodė joje pažangos kibirkštis. Tojo nekylimosi priežastis buvo — tai musų tėvų "tradicijinė" idea, jog jeigu jų mokslą-einąs sunus nenorėtų likti kuningu ir stengtusi ant ko kito mokinties, tai reik išsižadėti jo ir nesuteikti jam jokios pašelpos. Delei tosios musų tėvų "aklybės", truksta mums dabar svietiškosios apšvietstunijos, kuri galėtų kelius šviesti mums ir musų išganingai ateičiai.

Laikas mainosi — su juomi ir žmonės. Šiais laikais jau ir musų tėveliai kitokiomis akimis pažiuro į XX-to amžiaus eiseną, pamatę, jog žengiant kitais gyvenimo takais, taipogi, galima likti išganytais. Sulyg to, pradėjo kitaip manyti ir velyti savo sunams eiti į mokslą sulyg jų pašaukimo. Dėja! — negeriaus virto. Pradedant susiprasti musų jaunuomenei ir matant, jog be vienybės nėra galybės, kilo užmanymas "susivienyti" ir veikti "unitis viribus". Puiki — išganinga idėa! bet pasekmė — ne tokia. Vietoj susispiesti vienon galingon galėn, pradėjo skirstyties ir vardžiuoties: tu "pirmeivis", o aš "katalikas" ir vice-versa.

Musų moksleivija pamačiusi, jog Lietuvos jaunuomenė, kad ir pasidalinusi, bet laikydamosi savo partijos, veikliai darbuojasi, sumanė įkunyti seniai užmanytą p. Gervickio (dabar yra kunigu) sumanymą, — įsteigti "Lietuvių Moksleivių Susivienijimą". Tuli jaunikaičiai vienok, parsiėmę saumylystės dvasia, drutėjo viltimi, jog apturės didžią visuomenės padėką ir, nesuvaldydami savęs, pasiėmė tą jau gyvuojančią idėą kaipo originalę ant savo pečių ir sušaukė 1912 metais susivažiavimą "susivienijimo" tikslu. Moksleivija, išgirdusi obalsį "Vienybė-Galybė", pludo susivažiavimo vieton plakančia širdimi, kad išgirsti ir pamatyti, kas bus svarstoma, veikiama ir gal po tąja svarbia idėos priedanga galės susispiesti ir darbuoties "uno corpore" (vienu kunu) Tėvynės ir žmonių naudai. Bet, dėja! dėl tulų ypatų ir jų individualinių nuomonių negalėjo taip buti, kaip kad daugybė manė.... — Ir kas-gi atsitiko? Dar tik-ką pradedanti stiprėti Lietuvių jaunuomenėj vienybės idėa, skilo į dvi dalį, tveriant du — "Liet. Rymo-Kat. Moksleivių" ir "Liet. Moksleivių" — Susivienijimu. Tas atsitiko todėl, kad L. R.-K. M. partija turėjo siaurą ir neišdirbtą pažvalgą. Iš kitos vėl pusės, rasit ir Liet. Moksleivių antroji dalis vėliaus parodė žymų antitikybinį palinkimą, kuris vienok galėjo apsireikšti tik kaipo pasekmė, nutrukusių ryšių su taip vadinamais klerikališkais moksleiviais.

Lai buna, kaip jau yra, bet šie 1912 metai pagimdė mums du L. M. susivienijimu ir du jų organu. Ką jie mano veikti ir kokios bus to pasekmės, — nesugebiame šiuom laiku permatyti, bet ateitis parodys, kas gero iš tų dviejų S-mų išdygs, kokią naudą visuomenei suteiks ir kaip jinai jems atsidėkos. "Pagyvensime — pamatysime".

Rodos, 1912 metuose musų moksleivija gan augštai pakilo ir jeigu tiktai laikytusi vienybės, — dar augščiaus pakiltų ir daug ką naudingo galėtų nuveikti. Apart to 5 ar 7 atsižymėjo mokslo laipsniais ir nekurių keletas apėmė jau profesijonales vietas. Ir viskas gerai eitų savo keliu, jeigu tik musų moksleivija ne tiek manytų apie save ir pamestų tosios saumylistės kuždas, kurios kliudo kasdieninėje ir visuomeninėje darbo srityje darbuotis artymo gerui ir žmonių naudai. Išganinga butų idėa, jeigu moksleivija, atmetus saumylystę, darbuotus ne dėlei savo ypatiškos naudos ar garbės, bet dėlei labo ir naudos musų artimo, musų tėvynės. Tą atsiekti rods lengva butų. Moksleivija, — mokslo drauge! Susipraskie kuom esi, pažinkie pats save ir žinokie, jog humaniškumo ir šviesos amžius prieš tave stovi.

Alumnus '12.

EUROPOS MOKSLEIVIŲ ŠELPIMO DRAUGIJA "PARAMA"

1911—1912 mokslo metais.

Duodami atskaitą apie "Paramos" veikimą praėjusiais, trečiaisiais jos gyvavimo metais, apskritai turime patėmyti, jog nepaisant visų Valdybos pastangų medžiaginis Draugijos stovis nedaug tepagerėjo. Mažai narių turėdama, Draugija negali žymiai papildyti iždą narių mokesniais; gausiausi įplaukų šaltiniai — tai aukos. Šiemet jų esame gavę 254 kron. 97 hel., taigi mažiau negu trečią dalį, sulyginus su pernykščiais metais. Reikalaujančiųjų gi pagelbos buta nemaža. Kartais Draugijos iždas atsidurdavo labai sunkiame padėjime, ir kad suteikus reikalingą pagelbą, Draugijai prisieidavo iš šalies skolinties pinigų. Tat nereikia stebėties, kad užbaigiame metus ne tik ką nieko neturėdami ižde, bet dar likdami skolingi 6 kron. 49 hel. (pernai gi buvo ižde likę 174 kr. 84 hel.).

Vienok pamatinį savo tikslą — nešti juo didesniam draugų skaitliui pagelbą sunkioje gyvenimo valandoje,—Valdyba stengėsi pildyti, kiek galėdama. Trylikai narių šiemet į 43 kartus, skolindama nuo 10 ligi 260 kron., išviso išskolino 1604 kron. 80 hel. Dėlei pinigų stokos keletą kartų vis-tik prisiėjo atsakyti suteikti prašomųjų paskolų.

Rupesnis apie Draugijos narių gerovę neapsistojo vien tik suteikimu draugams piniginių pašalpų; Valdyba stengėsi ir kitokių budu jiems padėti. Jei ne visuomet tikslas pasiekta, tai ne jos tame kaltė, nes buvo daryta visa, kas galima. Dvejatas narių kreipėsi Valdybon, prašydami suteikti jiems stipendijas. Vienok "Paramos" iždas dar taip menkas, kad stipendijų davinėti Draugija, kol-kas, jokiu budu negali. Todėl rupinomės išgauti prašomųjų stipendijų moksleivių šelpimo draugijoje, bet dėlei pinigų stokos prašymas negalėjo buti išpildytas. Vienam draugui suteikta rekomendaciją į Amerikos "Aušros" Draugiją ir gal-but, kad toji rekomendacija bent iš dalies prisidėjo prie to, kad reikalaujančiam buvo suteikta gan žymi paskola.

Suprazdama, kad Draugijos sustiprėjimas daug priguli nuo gerų musų visuomenės norų, Valdyba stengėsi, kiek galėdama, praplatinti "Paramos" idėją. Tam tikslui atspauzdinta 300 egz. Draugijos įstatų ir išsiuntinėta juos nariams, lietuvių laikraščių redakcijoms ir šiaip pavieniems žmonėms Lietuvoje ir Amerikoje. Norėta tuomi pakelti juo didesnį interesavimosi Draugijos reikalais; tikėtasi pritraukti žymesnį narių-remėjų skaitlių ir susilaukti daugeliau aukų. Dėja, į musų užkvietimus įsirašyti nariais rėmėjais, arba parinkti aukų mažai kas teatsiliepė. Iš stambesnių aukų turime pažymeti auką nuo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, kurisai, kaip pernai, taip ir šiemet, skirstydamas "tautiškuosius centus", neužmiršo ir besimokinančiosios V. Europoje lietuvių moksleivijos. Tariame gerb. Susivienijimui už tai savo širdingą ačiu. Negalime pasilikti, neišreiškė padėkos žodžių ir gerb. p. Jurgelionienei, ačiu kurios rupesniui jau nuo kelių metų "Parama" susilaukia nemažos pašelpos nuo Amerikiečių. Taip-pat didžiai dėkingi esame p-lei L. V. ir jos broliui J., kuriedu daug pasidarbavo rinkdami Lietuvoje musų Draugijai aukas ir įrašinėdami narius remėjus. Pagalios, tariame ačiu visiems aukotojams bei nariams remėjams ir, apskritai, visiems tiems, kurie šiokiu ar tokiu budu prisidėjo prie musų Draugijos palaikymo.

Kad padidinus "Paramos" iždą, Valdyba ėmėsi dar kitokių priemonių, butent draugai praplatino Lietuvoje vasaros liuoslaikiu dailininko p. Rikkers-Varno paveikslų reprodukcijas atvirutėmis, nuo kurių pardavimo pelno dalį p. R. Varnas suteikė musų Draugijos naudai. Pastaruoju laiku ir kitas musų dailininkas, p. Žmuidzinavičius, taip pat leikėsi pavesti mums 300 savo neseniai išleistų atvirlaiškių. Tebunie mums leista šioje vietoje tarti abiemdviem dailininkam už tai savo gilią padėką.

"Paramos" korespondencija šiemet buvo sulyginamai, jau didelė: esame išsiuntė 100 su viršum laiškų. Tiems, kurie kreipdavosi, klausdami apie įvairias užsienio mokyklas į esantį prie Draugijos Informacijų Biurą, ne tik laiškais atsakinėta, bet siuntinėta taiposgi ištysi mokyklų programai, lekcijų surašai ir t. t.*)

Tikrųjų narių Draugija turėjo 24 (Austrijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Belgijoje, Prancuzijoje, Danijoje ir Italijoje). Iš jų 5 šiemet jau pabaigė mokslus. (3 įsirašė nariais rėmėjais). Iš baigusiųjų 3 jau grįžo Lietuvon, 2 dėlei tulų aplinkybių dar pasiliko užsienyje. Narių rėmėjų skaitlius siekia 21, bet, dėja, iš jų 12 dar nėra užsimokėję nario mokesnio.

Baigdama šią atskaitą, senoji Valdyba kreipiasi prie Lietuvos visuomenės, prašydama padėti Draugijai jos darbe-nešime pagelbos besimokinantiems užsienyje. To, ką Draugija gali nuveikti dabartiniais savo turtais, toli gražu dar neužtenka pilnam aprupinimui medžiaginio narių padėjimo. Draugija ikišiolei tegali davinėti paskolas tik trumpam laikui. Bet musų tarpe atsiranda draugų, kurie iš niekur negauna jokių pinigų, tokiems reikalinga įsteigti prie Draugijos tam tikras ilgalaikinių paskolų bei stipendijų fondas. Tai yra musų siekis, prie kurio laikas pradėti žengti. Manome, kad Lietuvos visuomenė, atjauzdama vargus besimokinančiųjų užsienyje, nepasiliks kurčia ant musų šauksmo ir neatsisakys, sulyg išgalės ir išmanymo padėti Draugijai.

PINIGINĖ APYSKAITA I-XI 1911 — I-XI 1912 M.

I. IŽD.

Įplaukos.

Pernykščių liko kasoje	174 kr. 84 hel.
Narių mokėsniai	158 kr. 78 hel.
Aukos	254 kr. 97 hel.
Pelnas nuo "Eršk. Vain." ir atviručių	77 kr. 33 hel.
Sugražinta skolų	1094 kr. 62 hel.
Pasiskolinta iš šalies	100 kr. 00
Iš viso	1860 kr. 54 hel.

Išlaidos.

Dr-jos reikalams	79 kr. 14 hel.
Išskolinta	1604 kr. 80 hel.
Atiduota skola	100 kr. 00
Stipendijoms	83 kr. 09 hel.
Iš viso	1867 kr. 03 hel.

Sustačius įplaukas ir išlaidas, gauname 6 kr. 49 hel. nepritekliaus.

II TURTAS.

Neišparduoti "Eršk. Vain." egzem.	937 kr. 85 hel.
Pernykščių ir šiametinių nesugrąžintų skolų	1516 kr. 13 hel.
Iš viso	2453 kr. 98 hel.
Atmetus musų skolą	6 kr. 49 hel.
Turime turto	2447 kr. 49 hel.
Pernai turtas siekė	2192 kr. 59 hel.
Šiemet	2447 kr. 49 hel.
Padidėjo vos tik	254 kr. 90 hel.

III. AUKOS.

Prof. Jodelė 2 rb., Dr. Giedminaitė 2 rb., Vet. Veitas 1 rb., Just. Vienošinskis 1 rb., Sus. Liet. Amerikoje 25 dol. Per p-lę Liudą Vien-tę: Dr. Basanavičius 1 rubl., M. F. 1 rb., B. Bytautas 20 k., Dr. J. Dielininkaitis 30 k., Stauk 20 k., K. Puida 50 k., J. M. 30 kap., Jokubėnas 3 rb., Estko 50 kap., Augustaitis 1 rb., K. 20 k., Kuźma 1 rb., V. Jokubauckas 30 k., Augustinaitis 10 k., Rulota 95 k., Liutkavičius 15 k., Dr. Taulys 20 k., N. 30 k., M. Yčas 1 rb., K. Buga 50 k., Al. 1 rb., B. Čepul. 1 rb., K. Pietaris 1 rb., M. Petrauskas 1 rb., Hal. Bukowska 50 k., parašas neaiškus 1 rb., J. Vileišis 1 rb., J. Kairys 1 rb., J. M. 3 rb., J. G. 3 rb., Jurašaitis 50 k., A. Janulaitis 1 rb., kun. Paluka 60 k., kun. A. Pausys 50 k., L. Didžiulienė 3 rb., Węcławowica 3 rb., J. Stauckas 1 rb. 50 k., Aglinskis 1 rb., Dabkus 50 k., J. S. 1 rb., kun. M. Gustaitis 2 rb., R. P. 40 k., kun. V. Vaitėkunas 1 rb., Žydelis 1 rb., X. Y. 50 k., Gogel 1 rb., pr. Jodelė 1 rb., Gaidulionis 1 rb. Išviso Lietuvoje surinkta 46 rb. 76 kap. Prie to priskaičius Amerikos auką sudaro 254 kron. 97 hel.

"Paramos" Valdyba.

Krakavas, 8-XII d. 1912 m.

P. S. Naują Valdybą sekantiems metams sudaro: L. Vailionis, R. Rasikas, J. Margevičius (Krakovas); A. Bliudžiutė (Neuchatel) ir Al. Stankevičius (Kopenhagen).

"Paramos" adresas: L. Vailionis, ul. Łobrowska 57. Kraków, Austria.

*) Prie progos tariame ačiu buvusiai "Sandorai" už paaukautas Informacijų Biurui 18 brošiurų apie Šveicarijos mokyklas ir už svarstykles laiškams.

Pastaba: Kronė=100 hel=40 kp. kap.

LIETUVIŲ MUZIKA 1912 METAIS.

Visais atvėjais lietuvių nemažai nuveikta pereitais 1912 metais. Muzikoj, — kaip ji apsireiškia išleistuose muzikališkuose veikaluose, — rasite, nuveikta nemažiau, jeigu ne daugiau, negu kitose šakose.

Tiesybė, muzikalis lietuvių tvėrimas labjausiai (jeigu neišimtinai) apsireiškė tik išleidime dainų ir giesmių: kitos rušies muzikališkų originalių veikalų, rodos, visai neišleista. Tečiaus, reik pamyti tai, kad originalės, tautiškos, charakteristiškos grynai lietuviškos muzikos pamatai guli liaudies dainose, kurių daugumą jau pamiršta.

Šios senos typiškos lietuvių dainos greitai nyksta, ir tik senesnės kartos jas dar tepamena. Tuom tarpu jose, kaip sykis, ir guli tas neišsemiamas šaltinis originalių lietuviškų melodijų. Tatai musų muzika, berods, yra geroj vagoj, pradėdama tvarkytis nuo pat pamato, nuo liaudies dainų. Tam pačiam tikslui, jeigu neklystame, pereitais metais buvo pradėta rankioti senesnes lietuvių melodijas, užrašinėjant jas ant gramofonų volelių.

Pereitais metais lietuvių muziką padidino šie musų kompozitoriai: Mikas Petrauskas, P. Čiurlionis, Stasys Šimkus, J. Naujalis ir Dr. A. R. Niemi su kun. A. Sabaliausku. Pereitais metais visų šių kompozitorių išėjo rinkinėliai arba atskirios dainos ir giesmės iš liaudies motyvų surinktos, arba tais motyvais pamatuotos.

Daugumas iš jų yra labai gražųs veikalėliai ir savo laiku apie juos buvo trumpai minėta. Vėliaus apie juos bus platesnė kritika parašyta.

A. Pocius.

BLAIVYBĖ.

Blaivybės judėjimas dar tik-tik pradeda pas mus šaknis savo leisti. Tečiaus, sykį prasidėjęs, pradeda sparčiai augti. Visur, kur tik yra kam nors truputį pasidarbuoti, jis randa sau pritarėjų, ir vietomis net karštų pritarėjų. Atsiranda vienas kitas asmuo, — žiurėk, apie jį susispiečia jau ir burelis blaivybės šalininkų. Tarp amerikos lietuvių blaivybės reikalais rupinasi tam tikra organizacija, — Lietuvių Rymo-Katalikų Pilnųjų Blaivininkų Susivienijimas, kuris šiuom laiku turi jau 22 kuopi. Nekurios iš jų pusėtinai energiškai darbuojasi. Yra viltis, kad šiais 1913 metais blaivybės judėjimas dar labjaus prasiplatis ir ras daugelį savo šalininkų ir remėjų.

Kun. A. Briška,
Liet. R.-K. P. Blaivininkų prezidentas.

Kada rugiai panašus į laivą?
Tada, kada plaukia.

Ko Jie Linki Lietuvių Tautai 1913 Metais?

"Lietuva" užklausė žymesnių musų veikėjų, ko jie **labjausiai** linkėtų Lietuvių tautai šiais 1913 metais? Atsakymai buvo toki:

WM. VIDUNAS,
Filozofas, "Jaunimo" Redaktorius ir leidėjas.

Sunku man savo velyjimą susiaurinti vieniems metams. **Velyju nuolatai, kad Lietuvių tauta butų gyvas veiksnys žmonijos pažangai, o ne jai kliutis arba kokia sunkenybė.**

Plačiau tariant: velyju nuolatai, kad Lietuviai vis daugiau pasidarytų žymiais teisingumu, tvirtumu, augšta dora, išmintimi, grože; kad pradėtų plačiau ir giliau sukilti vienybės jausmas ir nebedirbtų vieni prieš kitus, bet visi Lietuvių kilimui; kad pasirodytų visi daugiau darbais, o ne tuščiais žodžiais apie tai, ką ketina daryti; kad niekam savo paties jausmai ir reikalai nestovėtų augščiau už kitų, už visos tautos reikmenes; kad savo netobulumais nei vienas neterštų visos tautos; kad nei vienas "rašytojas" nebebruktų savo ar kitataučių raštų-niekų žmonėms, kad vis gyviau kiekvienas pajaustų, jog turi žengti augštyn, šviesybėn, skaistybėn, žmoniškuman, ir tam naudotųs augščiausiomis priemonėmis: tikyba ir mokslu, daile-menu ir darbu.

Be to: Kad karo audros 1913 metu neužeitų ir neužkenktų Lietuvių kulturos darželiui.

Tilžė, Prusų Lietuvoj. Vidūnas.

J. VANAGAITIS,
Žymus Prusų Lietuvos veikėjas, Lietuvis-patrijotas, "Birutės" laikraščio leidėjas:

Linkėčiau tolimesnės kuopasekmingiausios kloties musų brangiai Tėvynei, jos plėtojimosi pirmyneigos keliuose. Ypačiai linkėčiau kuoveikiausio atgyjimo musų Tėvynės daliai, Mažajai arba Prusų Lietuvai, idant ji galėtų stoti kitų musų tautadalių eilėn ir darbuoties su jomis drauge, kaldama ir tobulindama Lietuvos dvasią. Bet kadangi musų Mažoji Lietuva yra sunkiai užmigus, linkėčiau ir melsčiau kitų brolių-lietuvių pagelbėti ją žadinti iš miego.

Tilžė, Prusų Lietuvoj. J. Vanagaitis

MIKAS PETKAUCKAS,
Lietuvių Dainius ir kompozitorius:

Savo viengenčiams ir sau linkiu mylėties giliausiu sielos pajautimu, skaisčiausios dvasios srityje, bet mažiaus mylėti protu. Protas labai tankiai nori but praktišku ir parodo savo smailumą išnaudojimo linkmėn.

Brooklyn, N. Y. Mikas Petrauskas.

KSAVERAS VANAGĖLIS,
Žymus raštininkas, pagarsėjęs rašymu vaikams apysakėlių.

Daugiau šalto kraujo ir mažiau partijinių nesutikimų. Gerbti mokslą, blaivybę ir darbą. Lai pramonija, vaizba ir ukė Lietuvoje bus musų rankose. Nebėkim iš Tėvynės. Mokėkime išklausyti, ką senesni, prityrusieji, kalba.

Varšava, Lenkijoj. **Ksav. Vanagėlis.**

A. ŽMUIDZINAVIČIUS,
Lietuvių Dailės Draugijos uždėtojas ir dabartin. prezidentas.

Linkiu Lietuvai, kad jos vaikai stengtųsi taip-pat Tėvynėn sugrįžti, kaip stengiasi iš jos iškeliauti.

Vilnius. **A. Žmuidzinavičius.**

KUN. A. KAUPAS,
"Draugo" redaktorius, Literatas ir publicistas.

Amerikos lietuviai nesiinteresuoja naujomis sąlygomis, kuriose yra atsiradę. Viešas gyvenimas jiems nerupi. Jie jo nepažįsta. Jie gyvena tokiu gyvenimu, kurs nėra nei lietuviškas, nei amerikiškas. Todėl jų ir savytarpiai santykiai ir santykiai su kitomis tautomis yra nenormaliai, iškreipti, nenaturaliai ištempti — nei šiokie, nei tokie. Bet jeigu jie dalyvautų viešame gyvenime ir visuomenės judėjimuose — kaip dalyvauja, pav., airiai, vokiečiai arba skandinavai — tuomet jie išsidirbtų savosios vertybės pažinojimą, bendrųjų reikalų apibranginimą, svetimų teisių paguodojimą — žodžiu, pasidarytų piliečiais pilnoje to žodžio prasmėje. Kaip dabar yra, mums daugiau rupi Lenos kasyklų straikai, Barcelonos riaušės, arba Madagaskaro laisvamaniai, nekaip musų gyvieji reikalai. Nešvarumai savytarpiuose santykiuose, nešvarumai organizacijose, nešvarumai laikraštijoje, ir kitokie nešvarumai — vis tai vaisiai to apgailėtino apsireiškimo, kad negyvename gyvenimu, kuriuo privalėtumėm gyventi, nesirupiname tokiais reikalais, kokiais reikėtų mums rupintis. Todėl velyčiau šiais 1913 metais, kad lietuviai susipažintų arčiau su visuomenės gyvenimu ir pradėtų dalyvauti platesniuose viešuose judėjimuose. Tatai, man rodosi, tiktų ir Lietuvos visuomenei.

Chicago, Ill. Ku A. Kaupas, "Draugo" Redaktorius.

KAROLIS VAIRAS,
Poetas, publicistas ir literatas:

Tautai: daugiau spėkų kovoti su sunkiu musų tautos likimu. Nenusileisti kovoje iki pabaigai. Geriaus išsiaiškinti tautos idealą ir prie jo siekti.

Broliams: pažinti save, suprasti savojo gyvenimo prasmę ir tikslą.

New York, N. Y. Karolis Vairas

A. POCIUS,
Pianistas.

Geistina, idant lietuvių tauta šiais 1913 m. žymiai pakiltų muzikoje. Nes muzika, daina stiprina žmogaus dvasią, lavina jo sielą, žadina jame jausmus prie atsiekimo prakilnių užmanymų.

Chicago, Ill. A. Pocius

PRANAS ŽIVATKAUSKAS,
Susivienijimo Lietuvių Amerikoj Prezidentas:

Veliju pirmiausiai — vienybės tarp progresiviškesnių lietuvių elementų, — venybės ir taikos, be kurios nieko negalima nuveikti. Tam tikslui gal gerai butų sušaukti Seimą, kaip kad keli metai atgal buvo sušauktas Philadelphijos seimas. Galime paduoti geriausius velijimus, bet be tos vienybės, — kada vieni dirbsime, o kiti griausime, — niekada gero tautai nepadarysime.

Turime turėti drutą ir pažangią organizaciją, su kurios pagelba galima šį-tą pasiekti. Tokia organizacija — tai **Susivienijimas Lietuvių Amerikoj**, prie kurio velytina kiekvienam priklausyti, kad galėtum, kaip ir kitos tautos, įsteigti sau prieglaudos namus, mokslaines ir t. t.

Pagalios velinu turėti daugiaus sveikesnių ir geresnių laikraščių, kur butų duodamas sveikas dvasiškas penas, kad dingtų skandalai, nešvarios polemikos ir t. t.

Scranton, Pa. P. Zivatkauskas.

J. RIKTERAITIS,
Susivienijimo Lietuvių Rymo-Katalikų Am. Prezidentas:

Veliju lietuviams šiais 1913 metais:

1) Apsivalymo nuo demoralizatorių lietuvių visuomenės, kaip tai — nuo šnipų, denunciatorių ir tam panašių pavojingų gaivalų.

2) Didžiausio sutikimo lietuvių organizacijose.

3) Paskleisti kuodaugiausiai gerų raštų tarpe musų Amerikos ir Lietuvos brolių.

4) Socialistams linkėčiau nesvajoti apie nesąmones ir neardyti organizacijų, bet patiems griebties prie apšvietimo ir dirbti savo brolių-lietuvių labui.

5) Vienok labjausiai geisčiau, kad męs lietuviai-tėvynainiai išrastume šiais 1913 metais budą, kaip sulaikyti musų čia augusios jaunuomenės ištautėjimą ir padaryti juos naudingais savo tautai. Tai viskas, ko aš geisčiau.

Waterbury, Conn. J. Rikteraitis.

PRANAS BUTKUS,
Tėvynės Mylėtojų Draugystės Prezidentas:

Idant iš Lietuvių Tautos tarpo išnyktų šiais 1913 metais pirmų-pirmiausiai neapykanta, nekentimas bei persekiojimas vienas kito, idant pradėtumėm tinkamai organizuoties ir kad įvyktų tautiška vienybė, kas yra tautos idealu, be kurio nepasiekiami ir visi kiti visuomeniniai idealai.

Pranas Butkus

Chicago, Ill.

DR. ANT. K. RUTKAUSKAS,
Lietuvių Daktarų Susivienijimo Amerikoj Prezidentas, Veikėjas-patrijotas:

1913 metais veliju musų tautai, **Amerikoje,** lietuviškųjų laikraščių instaigose panaikinti išgamybės dvasią; vieton tos.... auklėti Lietuvos meilę: pradedant su laikraščių leidėjais, o baigiant aslų šlavėjais; visi turėtų atsižymėti pavizdingais, tautiškos meilės darbais.

Kitaip ėsant, jie užima vietas, kaip žvirgždai akyse, kaip pašinai panagėse; jei nebus išimti, jie gali visą tautiškąjį kuną **apsirgdinti.**

Jeigu ir toliau išgamybė ims viršų.... tai Amerikos lietuviai liksis galutinai nuo Lietuvos atskirti ir, nelyginant, lyg avįs amerikonams parduoti už dievaitį — doliarį.

Antanas Kazis Rutkauskas

Chicago, Ill.

KUN. A. BRIŠKA.
Lietuvių Rymo-Katalikų Pilnųjų Blaivininkų Prezidentas:

Veliju lietuvių tautai, idant nuo 1912 metų mestų girtuoklių eiles, o su 1913-ais metais pradėtų blaivų gyvenimą, pastodami į eiles pilnųjų blaivininkų.

Chicago, Ill. Kun. A. Briška.

V. DAUKŠYS,
Tėvynės Mylėtojų Draugijos Ex-prezidentas:

Aš iš visos širdies velyčiau daugiau ir uoljau rupintis įvairiais musų kulturiškais reikalais, vietoj nelemto ėdimos tarp savęs. Vieton rupinties surasti kas kart ką naujo pasakyti musų žmoneliams, męs dedame visas pastangas, kad surasti naujus epitetus, kuriais kuomi šlykščiau galėtume išsipravardžiuoti. Męs tuščiomis frazėmis trukšmingai šukaujame apie ateitį, neatkreipdami atydos suvisai į daugelį dalykų, galinčių daug geriau gelbėti mums į tą ateitį prisiirti. Męs su dideliu autoritetiškumu kalbame, kokių vaisių turėtume susilaukti, o neatsižvelgiame, kad pirmiau turime valyti ir plėšti nežinės bruzgynus ir dirvonus ir džiovint prietarų pelkes, jeigu norime tikėtis ant musų dirvos kad ir daug menkesnių vaisių susilaukti, negu kad svajojame. Jeigu tik lauksime, kad ateitis kada tai mums viską ant syk suteiks ir nesistengsime kuodaugiausiai pasinaudoti iš šiandieninių apystovų, kad kuotinkamiausiai save aprupinti, tai nė ateities nesulauksime ir nieko neturėsime, nes svetimi musų reikalų neaprupins.

Philadelphia, Pa. V. Daukšys

PETRAS MIKOLAINIS,
Visuomenės veikėjas, SLA. Literatiškojo Komiteto narys:

Mums neatbutinai reikia blaivystės, darbštumo, pačėdumo, apsišvietimo, broliškos vienybės ir vieno **didžio Susivienijimo Lietuvių Amerikoje,** kurį gali išauklėti visi musų geriejie laikraščiai. Ir kuodaugiausiai lietuvių ukininkų- farmerių.

P. Mikolainis

A. PETRAITIS,
Lietuvių Moksleivių Susivienijimo Prezidentas.

Tegul 1913 metai lietuvių istorijoje buna metais atsikratymo nuo prietarų; — metais susipratimo, kad mes esame žmonijos šąnariais ir piliečiais šalies, kuri taps musų vaikų tėvynė; kad butų metais supratimo, kad visi žmonės yra sunumis ir dukterimis Dievo. Tebuna visiems aišku, kad nuo jaunuomenės prigulės "Karalystė Dangaus" ant žemės.

Chicago, Ill. A. Petraitis

K. PILĖNAS,
Britiškojo "Birutės" skyriaus redaktorius, senas Britanijos gyventojas ir veikėjas.

Veliju, kad su 1913 metais pakiltų Lietuvos industrija; kad prie to pakėlimo prisidėtų inteligentija; kad kunigija, vieton užpuldinėjimo ant inteligentų, ragintų jaunuomenę eiti augštesnius mokslus; ir kad Socijalistai, vietoj kurstymo prieš tautystę, prisidėtų prie jos atgaivinimo.

Londonas, Anglijoj. K. Pilėnas.

KO NARSUS VILNIŠKIS DZUKAS VELIJA:

Linkiu Lietuvai, kaipo motynai, kad, paėmus virvagalį, parvarytų namo iš užumarių visus savo išbėgėlius vaikus kartu su jų visais "bizniais" ir — Olševskio banku.

Vilnius. **Sau Dzukas.**

("Sau Dzukas" prašo nedėt jo pravardės, gal todėl, kad — amerikiečių virvagalio bijo).

Dr. A. K. Rutkauskas

Medicinos Mokslas 1912 Metais.

Užvis svarbiausias darbas, nors ne vienų daktarų invikintas, tai 15-tasai Tarptautiškas Sveikatos Mokslo Kongresas, atsibuvęs rugsėjo 23 iki 28, 1912 m., Washington'e, D. C.

Kongreso rengėjai intaisė sveikatos mokslo parodą iš 13 skyrių. Toji paroda tęsėsi nuo 16 rugsėjo iki 4 d. spalių mėnesio. Kaipo nepaprasta naujiena, šitoje parodoje buvo ir lytiškosios sveikatos (sexhygiene) klausimas puikiai atvaizdintas 200-tais spalvuotų paveikslėlių; su jų pagelba galima net mažus vaikus mokinti apie gyvybės atsiradimą — augmenyse, žuvyse, vabaluose, paukščiuose, gyvuliuose ir žmonyse.

Tojoj parodoj buvo gudriai intaisyta statistiškų skaitlinių lenta, kuri rodė, kiek kudikių gyvybių aukaujama per motinų tamsumą. Idant tą viską inspudingai pažymėti, buvo intaisyta elekrikinė šviesa, kuri švystėlėdavo kas dešimts sekundų ir ant statistiškos lentos nurodydavo civilizacijos centrą, kuriame kudikis miršta. Toji šviesa, su pasibaisėtinu vaizdingumu davė neužmirštiną inspudį, kad kas 24 valandos civilizuotame pasaulije 8,640 metų nesulaukusiųjų kudikių miršta.

15-tasis kongresas, tarp kitų nutarimų, padarė pradžią tarptautiškos hygienos ir busiančiųjų kongresų biurui.

1912 metais, kitų tautų daktarų draugijos pradėjo žmones šviesti per laikraščius. Net legislaturos keliu Illinois valst. likosi panaikinti vandens gėrimui indeliai visose viešose vietose, nuo kurių dažniausiai žmonės gaudavo limpančias ligas.

Prasidėjo abelnas žmonių mokinimas, kaip apsisaugoti nuo džiovos. Žmonės dažinojo, kad musės praplatina daugiausia ligų ir kad muses galima visiškai išnaikinti, jeigu žmonės norėtų tai padaryti.

1912 metais įvairių tautų laikraščiuose pasirodė "Sveikatos Skyriai" ir mes, Amerikoje gyvenantieji lietuviai, ačiu p. B. K. Balučio veiklumui, susilaukėme suorganizuotą daktarų draugiją, kuri rupinasi apsaugoti žmonių sveikatą bent gerais patarimais ir persergėjimais savo organe "Tėvynėje".

1912 metais atgyveno savo dienas lig šiol godojama Dr. Schaumann'o teorija apie Indijoje prasiplatinusią ligą, vadinamą beri-beri. Dr. Schaumano išvadžiojimas, nors moksliškai rodėsi neklaidingas, bet gyvenime pasirodė be pamato. Šita liga apsireiškia pas tuos žmonis, kurie per ilgą laiką minta vienokiu maistu, ypatingai ryžiais. Prasti žmonės nuo labai seniai žinojo, kad **beri-beri** galima išgydyti šebelbonų sriuba, bet medicinos mokslas tiktai šiais metais tai sužinojo, nuo prastų žmonių. Taip rašo Journal A. M. A., Liepos 20, 1912, p. 201 ir tas pat Lapkričio 16, 1912, p. 1801.

Dr. E. C. Rosenow bandymais pertikrino, kad tarp erysipelas, (rožės), rheumatism, pneumonia (plaučių uždėgimo), gerklės užtinimo (pažiaunės), ir širdies ligos yra artima giminystė dėl tąs ligas platinančių ligų-seklų (cocci) atmainingumo arba persikeitimo iš vienokio pavidalo į kitokį. Tąs atmainas pagamina aplinkybės, kokiose ligos-sėklos atsiranda. Pavizdin: jeigu iš mirusio žmogaus širdies, kuris turėjo širdies ligą, išspaustumė iš viduje širdies augančios karputės (vegetation) mažumytį skystimo ir tą skystimą su jame randančiomis tos ligos sėklomis (cocci) užtepę ant tyčia pagamintų drebučių (culture media) augintume, ir, kada daug prisiveisia, jas, atskiedę, inčirkštume į baltasias žiurkės — veliaus tose žiurkėse įsiveisusias ligos seklas vėl išskirtume iš tų žiurkių kraujo ir auklėtume drebučiuose, ir vėl įčirkštume kitam gyvulėliui ir t. t. dešimtį kartų, ir galiausiai, jeigu taip auginamos širdies ligos sėklos (cocci) patektų į žmogų, tai tąjį žmogų jos apsirgdintų jau ne širdies liga, bet pneumonia. Šitokiu auginimu — vienkart ir ligos sėklos persikeičia iš vienokio pavidalo į kitokį, iš **coccus** į **pneumo diplococcus.** Šitą žinę, plačiai aprašytą rasite Juornal A. M. A., rugs. 7, 1912, p. 595.

Dr. Friedmann'o neva "stebuklingasis" džiovos gydymo vaistas, šiais metais pagarsintas kaipo naujas išradimas, (?) apie kurį "Tėvynė" No. 49, 1912, labai prielankiai atsiliepė, neyra naujas išradimas. Dr. Friedmann pirm kelių metų darė tą patį bandymą ir buvo prirodytas jojo teorijos nenuoseklumas. Anuomet ir dabar Dr. Friedmann auklėja džiovos ligos sėklas (Bacillus Tuberculosus) želvėse ir paskui tąs džiovos-ligos sėklas, gyvas, bet želvėje auginimu apsilpnintas, inčirškia į žmonių-džiovininkų raumenis. Jisai daro panašiai kaip seniau: iš rauplėms sergančiųjų imdavo pulius ir jaisiais čiepindavo sveikus žmones. Dr. Friedmann'as neima džiovos sėklų iš sergančių žmonių, bet iš sergančių želvių. Didelis pavojus Dr. Friedmanno gydymo bude yra tame, kad taip nusilpnintos džiovos ligos sėklos (T. B.), patekę į žmogaus kuną, gali vėl tapti labai blėdingomis, kaip ir buvę. O tokiame atvėjije Dr. Friedmann'as nežino jokio budo išgelbėjimui nuo baisios ligos ligonį. Šitą žinią paduodame persergėjimui musų lietuviškos visuomenės, kad, kokiam "musiškių", **"klinikierių"** lizdui ėmus garsinti "stebuklinguosius" vaistus, žmonės privalo buti labai atsargus. Platesnį aprašymą galima rasti Journal, A. M. A., gruodžio 14, 1912, pp. 2158 ir 2192.

Beveik tą patį galima pasakyti ir apie Dr. Wassermann'o vėžio (carcinoma) ligos gydymą. Nors yra gana akyvos, bet medicinos mokslas dar nepripažino tokį gydymo budą naudingu, nes kaip dabar mėginama — chemišku budu — išnaikinti vėžio ligos radukus (celes), tikrai negalima naudotis, žmones gydant.

Dr. M. J. Rosenau, 1912 metais, susekė, kad vaikų paralyžių (poliomyelitis) praplatina piktosios musės (stomaxys Calcitrans), lygiai taip,kaip drugį praplatina vuodai (anopheles). Labai žingeidų aprašymą rasite Journal A. M. A., Spalių, 5, 1912, puslap. 1314.

Negalima aplenkti darbus Dro Alexis Carrel. Europos mokintasis svietas apdovanojo jį Nobelio dovana, už suradimą **kaip reikia užlaikyti gyvomis, mirusių žmonių kunų dalis, prigydymui jųjų kitiems gyviems žmonėms,** kuriems tokios kuno dalįs neatbutinai reikalingos. Jisai paima jam reikalingas (vos mirusiųjų) lavonų dalis (dažniausiai negyvais gimusių kudikių lavonėlių dalis), pamerkia petrolatume, laiko ledinėje atšaldintas ir, reikalui ėsant, prigydo tąs atšaldintas dalis gyviems ligoniams. Ne visi toki bandymai prigija, bet iš pirmutinių bandymų negalima daugiau reikalauti.

Mano nuomone svarstant, mokslo pažangoje yra svarbiausias žingsnis, tai perspėjimas didžiosios minios žmonių nuo klaidingų manymų, kuomet tiejie manymai pakerta ne vien sveikatą ir atgabena neapsakomą vargą to klaidingo manymo pasekėjams, bet vienkart nuskriaudžia net negimusias gentkartes per atsiradimą nepilnapročių vaikų ir per abelną žmonių gyvenimo trumpinimą. Tasai didės vertės perspėjimas—tai pavadinimas geriamojo alkoholio jo tikruoju vardu, t. y. nuodu. Tokių perspėjimų prieš alkoholį lyg šiol nerasdavome medicinos mokslo knygose, o 1912 metais randame, nuo redakcijos viešą apreiškimą tokiame moksliškame žurnaie, kaip The Journal of the American Medical Association, lapkričio 30, 1912 pusl. 1975, kur rašoma apie alkoholio nuodingumą; tojo laikraščio redaktorius šitaip rašo:

"Nesiginčyjant apie insimaišiusiųjų sandelių svarbumą, kad kartais ir jie gali kenkti, tačiaus ne užmirškime to, kas galų-gale yra svarbiausia žinoti,—butent, kad chloroformas, nikotina, geriamasis spiritas ar alkoholis, ir iš medžio darytas alkoholis, — **visi yra nuodai.**

Šitas faktas neturi buti nustelbtas visokiais spėjimais, kad galėjo šian ar ten rastiesi užteršimai." Taigi, 1912 metuose medicinos mokslas viešai vadina geriamąjį spiritą (alkoholį) nuodu. Tie visi daktarai, kurie užrašo ar leidžia žmonėms gerti svaiginamus gėrimus, iš "mados" išėjo, yra atžagareiviai žmonių nuodintojai ir klaidintojai, vedanti žmonis, nuo tikrojo sveikatos šaltinio.

Dr. Mečnikoff, visame pasaulyje žinomas žmogaus silpnybių tyrinėtojas, dabar stato visas pastangas išradimui budo, kaip pailginti žmonių gyvenimą. Ilgas amžius — sakykime 150 metų — yra musų ingimta, gamtiškoji teisė. Pavizdžių nestoka. Štai 1912 metais lapkrityje Ukės Parodoje (Land Exhibition) Chicago, Ill., dalyvavo indijonas Juodkojų giminės, vadas Wah-hah-gun-ta (Vahagunta) 131 metų senas, o buvo dar tvirtas ir veiklus didvyris. Vilniuje išeinantis laikraštis "Lud", No. 16,

1912 m., paskelbė žinią, kad Bulgarijoje, Tyrnovė, gyvenusi Palankova, mirė turėdama 188 metus. Kitas, Brazilijoje, Piet. Amerikoj, gyvenąs negras Joachim Annibalo mirė, turėdamas 180 metų. Thomas Atkins, anglas, jurininkas, mirė turėdamas 145 metus.

Dr. Mečnikoff nori moksliškai prirodyti, kad pasenėjimo priežastis yra — kraujo gyslų sukietėjimas (sclerosis), o tą padaro, be abejonės, išvengiamos ligos, alkoholis ir savije, grobuose, bereikalingai palaikomas smaradas, per nežinojimą, kaip pridera maitintiesi. Dr. M. pataria nevalgyti smaradą darančius maistus be didelio atsargumo ir anaiptol negerti svaiginamų. Jisai pataria dažnai, dieną į dieną, valgyti rugštų pieną ar kokią kitą pieninę rugštį ir daug gerti vandens. Šita žinia imta iš paskaitos, "Metchnikoff and Tolstoy".

Garsus Amerikoje Dr. H. W. Wiley rašo: "Statistika parodo, kad mes mirštame 16 metų ankščiau, negu spėjame sulaukti geriausią gyvenimo gerovę ir naudą".

Tiktai nuo pasuktinių penkerių metų buvo daromi bandymai ant šunų ir žmonių apie valgymą skystų valgių, arba gėrimą daug vandens laike valgymo. Mokslišką darodymas tvirtina, kad žmogui, ar gyvuliui, iš visų atžvilgių, sveikiau maitintiesi labai atskiestais maistais. Šita žinia imta iš Journal, A. M. A., lapkričio 30, 1912, p. 1975. Taigi, neniekinkime musų Tėvynėje Lietuvoje senoviškojo maitinimosi budo.

Veterinarijos srytyj pereitais metais atsižymėjo taipgi lietuvis Nonevičius, veterinarijos magistras, išrasdamas pasekmingus vaistus išgydymui dusuliu susirgusių gyvulių. **Red.**

NUVERSKIM STIPRIAUSĮ SOSTĄ!

Persilpna yra plunksna, kad aprašyti, persilpnas žmogaus liežuvis, kad apsakyti visus vargus, nelaimes ir bėdas, kokius pasauliui pagamina metai nuo metų neapribotas, nesuvaldomas girtuokliavimas.

Kad alkoholis yra nuodai, tam niekas šiądien užginčyti negali. Tą priparodė didžiausi pasaulio mokslinčiai.

Atsižvelgus į pereitus metus, reik tik liudnai galvą nuleisti, pamačius, kiek gerų iš prigimimo žmonių nustojo gyvasties, pavirto valkatomis, išniekšėjo, suardė savo šeimynas, padarė save ir savo artimiausius nelaimingais — ir vis tik ačiu vartojimui šių nuodų. Statistiškos žinios parodo, kad daugiausiai nelaimių, daugiausiai netikėtų mirčių pasidaro tik per to nuodo neapribotą vartojimą.

Teisybė, nesmagu apie tai kalbėti; nevienam nesmagu, rasit, apie tai ir skaityti, nes tuose žodžiuose kitas mato lyg prikaišiojimą jam, o ne kam kitam. To vienok neturėtų buti. Jeigu šie žodžiai rašomi, tai netam, kad ką nors paniekinti ar pasmerkti, pajuokti ar nužeminti. Visi męs esame žmonės, ir, kaipo žmonės, — silpni; sykį palinkę į pakalnę, ritamės, patįs to nejausdami, žemyn ir žemyn.... Parpuolusio nieks neplaka, nelaimės užklupto niekas nepajuokia. Jam norima pagelbėt. Ir šitie todėl žodžiai paeina iš geriausių velijimų, juos diktuoja noras matyt savo vientaučius laimingais, sveikais, — noras persergėti nuo pavojaus, kuris gręsia kiekvienam, kuris nemoka savęs laiku suvaldyti.

Tarp musų vientaučių yra daug žmonių, kurie nieko blogo nemato stiklelyj. Tečiaus, anot patarlės, "pradėsi diržuku, o pabaigsi arkliuku".... Daugelis musų jaunuomenes pradeda nuo stikliuko, o pabaigia skurdu, neturtu ir pilnu sunaikinimu savo kuniškų ir dvasiškų jiegų. Alkoholis yra tai šaltinis, iš kurio be paliovos plaukia žmonijos skurdas, vargas ir nedorybės. Statistiškos žinios parodo, kad geriausiu agentu beprotnamių yra alkoholis; geriausiu agentu pavargėlių namų ir prieglaudų yra alkoholis; geriausiu agentu kalėjimų yra — ir vėl tas pats alkoholis.

O kiek nelaimingų atsitikimų, susižeidimų, pjovynių ir žmogžudysčių pasitaiko nuo to, kad galva, kaip pirties pečius, garuoja! Todėl visai teisingai sakoma, kad žmonijos progresas ir gerovė neturi didesnio priešo už alkoholį.

Reik stebėtis, kaip stipriai yra pagriebęs tas karalius Alkoholis žmoniją savo naguosna. Musų nedidelė tautelė diena nuo dienos, metai nuo metų, nemažiau nešia tam balvonui aukų už kitas tautas. Jau nuo senovės ji papratusi tą baudžiavos naštą nešti.

Pirmiaus, gyva politiškan kapan užkasta, musų tauta, patarlės žodžiais pasakysim, — "iš bėdos gėrė": jieškojo susiraminimo, tarsi norėdama savo vargus-negalus nuskandyti, juos užmiršti.

Bet dabar, kada pradedame atbusti; kada visos musų neperstipriausios dar jiegos reikalingos tėvynės atgaivinimui; kada kiekvienas jaunas protas yra viltis ir spėka musų tautos; — broliai, atkreipkim atydą į musų didžiausį, stipriausį ir pavojingiausį priešą! Nuverskim sostą to karaliaus, kuriam kruviną donį tiek metų nesėme! Nuverskim tą stabą, kurio garbei tiek aukų iki šiol dėjome! Išverskim tuos vartus, kurie mus atskiria, kurie užkertą mums kelią prie laimės ir gerovės, — platinkim tarp visų, ypač tarp musų jaunuomenės, blaivybę!....

Pradėkim nuo šių Naujų 1913 metų! **Br.**

TAUTINIS LIETUVIŲ-PRUSŲ ATGIJIMAS 1912 METAIS.

Šio raštelio autorius, žinomas filozofas Vidunas, vartoja ypatingą rašlevą su ypatingais ženklais. Neturėdami tam tikrų raidžių, priversti esame jo rašybą pakeisti, ką, tikimės, gerbiamas autorius teiksis mums atleisti.
"Lietuvos" Redakcija.

Ape tautinį Prusų lietuvių atgijimą 1912 m. negalima daug pasakyti. Nėra dar aišku, kas bus. Vilties kiek sukelia jaunimo draugijos, kurios seniau gyveno ir kurios praėjusiais (1912 m.) įsteigtos. Naujų draugijų yra koks 10 užgimę, ir skaitoma daugiau lietuviškų knygų negu seniau. Laikraščių eina visa eilė. Bet skaitlingiau skaitomieji, kaip "Nauja lietuviška Ceitunga", "Keleivis", "Lietuviška Ceitunga", "Draugystės Laiškas", nesirupina tautiniu atgijimu arba labai mažai. "Naujoji Liet. Ceit." ir "Keleivis" seniau nors kartais pranešdavo savo skaitytojams žadinančių rašymų. Praėjusiais metais tai labai retai teatsitikdavo. Nerašė jiem nieks apie tautinius klausymus. Taip tuodu laikraščiu netapo naudoti, kaip reikėtų. Tik prieš metų pabaigą pradėda vėl vienas bei antras jiem paduoti, kas gali buti tautiniam atgijimui naudinga. Kiti laikraščiai, kaip: "Apžvalga", "Birutė", "Jaunimas", "Savaitraštis" mažai dar teskaitomi. Paskiauminėtasis pradėjo eiti nuo spalio pradžios. Visi jo rašiniai yra greta lietuvių ir vokiečių kalba paduodami. Bet nežiurint į tų laikraščių netobulumus, jie žadina tautinį susipratimą. Tai-gi, rodos, galima sakyti, męs atsigauname. Tik žiurint iš kitos pusės, ir kitaip išrodo. Mat, aš dabar jau 18 metų vedu Giedotojų Draugiją Tilžėje. Ir žiurių į tos draugijos gyvenimą, kaip į kokį barometrą. Geidotojų Draugija yra Tilžėje dar vis didžiausioji ir gyviausioji, nors tik vieną kartą į savaitę susieina. Ir iš vokiečių pusės žiurima į ją, kaip į Lietuvos gyvybės žiedą. Bet gyvenimas ne vieną narį privertė traukti į kitus kraštus, ir draugija menkėja. Tik viltimi tegalime gyventi. **Vidunas.**

Tilžėj 15-12-12.

LIETUVIAI ANGLIJOJ IR ŠKOTIJOJ 1912 METAIS.

Terp Ddžiosios Britanijos lietuvių 1912 metais nedaug kas atsitiko, perdaug nenuveikta. Vienok yra smagu matyti jaunesnę kartą, kuriai šiuom laiku gerų norų netruksta. Jeigu tuo-tarpu daug ko nuveikti nepasisekė, tai negalima da todėl užmesti jaunuomenei tinginiavimo. Darė viską, ką jų da nesubrendusios spėkos daryti ir įveikti galėjo. Pasišventimo buvo.

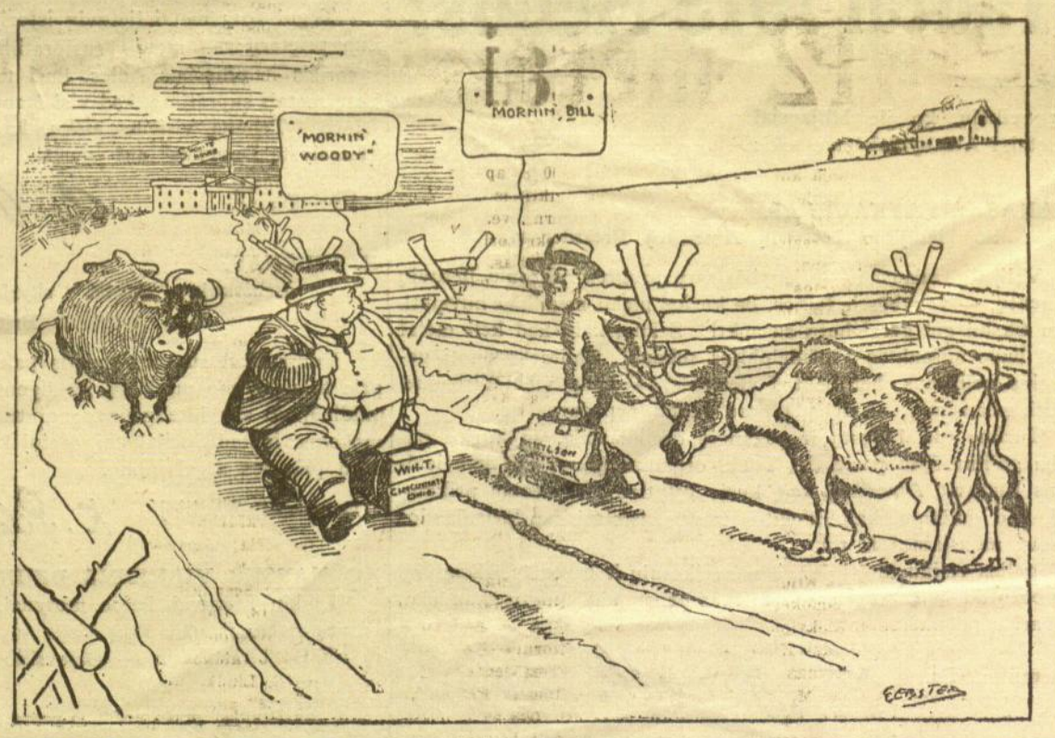

Prezidentas Taftas, palikdamas savo prezidentystę, susitinka su Wilsonu, kuris 4 d. Kovo "mufysis" į prezidento namą.

P-ui J. Gabriui raginant, apie D-rą Vincą Martišių susispietė keletas vyrukų ir Londone 1912 metuose susitvėrė Tėvynės Mylėtojų Draugystės kuopa, kuri vis auga, ir toliaus dar geriaus, reikia tikėtis, augs. Prie Broliškos pašelpos kliubo susitvėrė teatrališka draugijėlė "Ruta". Kaip paskutinioji gyvuos, prigulės nuo spėkų — ateitis tą parodys. Kooperatyviška Draugija "Biruta" turėjo pereiti per sunkų krizių. Sekretorius Kiaulėnas pabėgo, įtraukdamas draugiją į pinigišką sunkenybę. Tą nesmagumą pašalinus, Kiaulėno pasekėjas, Latvis, tapo už neteisingumą pavarytas. Reikėtų manyti, kad tie nesmagųs atsitikimai nariams pravėrė akis ir ateityj žinos, kam ir ant kiek galima užsitikėti.

Liverpool'yj lietuviai da tebemiega. Nė negalima tikėtis, kad anglas kunigas, Rev. James Hughes, rupintųs apie kokių ten atėjunų tautišką judėjimą.

Manchesteryj lietuviai teip-gi pusėtinai tebesnaudžia. Yra du kliubu: Vytauto ir Šv. Kazimiero. Abiejuose nė knygų, nė laikraščių nematyti. Bet užtatai kazyrų, alaus ir degtinės, sakoma, yra iki valiai. Nariai neretai už peštynes užsimoka policijos teismuose pusėtiną pabaudą.

Iš kitų Anglijos miestų apie lietuvius da nieko nė negirdėt. Skaitlius Anglijos miestuose ir miesteliuose gyvenančių lietuvių, galima drąsiai spręsti, viršija 6,000. Iš to viso skaitliaus vargiai galima suskaityti 150, skaitančių lietuviškus laikraščius.

Tamsybė terp Anglijos lietuvių neperbrindama.

Škotijoj lietuvių skaitlius, be abejonės, jeigu nepereina, tai nė nemažesnis, kaip 10,000.

Visi apšviestesni lietuviai gyvena Bellshill'yj, netoli Glasgow'o.

Čia išeina Lietuvių Socijalistų organas "Rankpelnis", kurio spausdinasi, kaip girdėjom, 450 egzempliorių į dvi savaiti ir kuris turįs suviršum 100 prenumeratorių. Nuostolius apdengia iš dalies patįs sajungiečiai, sumesdami po keletą penų, o iš dalies— surenka per krikštynas, vestuves ir kitokius pokilius. Teip ir bevargsta. Pernai parsišaukė iš Belgijos lietuvį studentą Adomavičių, kad paagituotų terp lietuvių ir "padarytų darbininkus susipratusiais". Kiek tas darbas p. Adomavičiui pasisekė, aiškina skaitlius "Rankpelnio" prenumeratorių.

Kaip sajungiečiai socijalizmą supranta, galima spręsti iš tilpusių "Rankpelnyj" pludimų ir pasityčiojimų iš Dievo Esybės, tikybos ir kunigų abelnai. Dikčiai telpa "Rankpelnyj" užpuldinėjimų ant nepatinkamų ypatų. Žodžiu, Didžiosios Britanijos lietuvių socijalizmo supratimas, nedaug skirias nuo Amerikoniškojo. Vieni kitiems pasekmės negali užvydėti. Pačiam Glasgow'e yra gana rimtų jaunų vyrukų, bet įtekmės terp senesniųjų da neįstengė įgyti: mat senatvės linkui surambėjo.

Yra čia "Šviesos Draugystės" kliubas, gana dailus ir didelis. Susirenka čionai subatvakariais kiek pirmyn nenužengus: du šokti. Vienok muzika tai da nė žmogeliai sau smuiką spiegina, o trečias ant fortepijono neva pritaria.

Blaivininkų draugijų yra gana apsčiai Škotijos miesteliuose, randasi taip-gi ir keli knygynėliai — daugiausia "parapijonų" užlaikomi, nes "susipratusieje" tų knygynėlių nelanko, o savo liuosą laiką pašvenčia "einikiui".

Neseniai ir Škotijos lietuviai sutvėrė Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopą — Bellshill'yj. Glasgow'e teip-gi ketinama sutverti kuopelę.

Tai tiek maž-daug Didžiosios Britanijos lietuviams pasisekė pernai nuveikti.

Sprendžiant pagal menkas spėkas, kokias turėta, tai daugiaus negu užtektinai. **Viltis.**

LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

Pradėdami šiuos 1913-us Naujus Metus, galime pasigėrėti tuom, kad jau turime nemažą pulkelį laikraščių, tų geriausių veidrodžių tautos kulturingumo.

Iš viso, pradedant šiuos metus, turime 53 lietuvių laikraščius. Daugybė iš jų pasiryžę stoti prie arklo ir atydžiai arti lietuvių užleistus visuomeniškus dirvonus.

Iš šito skaitliaus daugiausiai laikraščių išpuola Didžiajai Lietuvai. Ten jų išeina net 22. Antrą vietą pagal skaitlių užima Amerika, kur šiuom laiku išeina 18. Prusų Lietuvoj išeina iš viso 12 laikraščių, tečiaus tik trįs tikrai tarnauja lietuvių tautos labui ("Birutė", "Jaunimas", ir "Allgemeine Litauishe Rundschau"); kiti mažiau-ar daugiau yra arba priešingi Prusų lietuvių atginimui, arba neturi žymesnės svarbos lietuvių tautiškame judėjime.

Vienas lietuvių laikraštis išeidinėja Škotijoj. **Baublys.**

KELETAS SKAITLINIŲ APIE LIETUVIUS.

Sulyg 1908 m. surašymo Rusijos viešpatystėj gyvenama su virš 110 tautų. Žingeidu todėl žinoti, kokią vietą lietuviai tarpe tų tautų užima savo skaitlium ir taipgi savo apšvietimu.

Kadangi surašai Rusijoj yra daromi labai retai, tai reik pasinaudoti minėtu 1908 metų surašu. Sulyg jo, ant kiekvieno tukstančio Rusijos gyventojų išpuola: rusų 655, totorių 106, lenkų 62, suomių 45, žydų 39, *lietuvių* 24, vokiečių 16, armenų 9, kaukaziečių 9 ir kitų smulkesnių tautų 35.

Iš šito matyt, kad lietuviai pagal savo skaitlių, kaipo tauta užima **šeštą vietą**. Priėmus atydon dar ir tą, kad žydai neužima tam tikros teritorijos, bet išsimėtę po visus miestus ir miestelius, lietuvius galima paskaityti penktoj vietoj tarp visų Rusijos tautų.

Dar žingeidžiau yra žinoti, kad apšvietimu lietuviai dar labjaus priešakyn išsikišę, nes užima **ketvirtą** iš eilės vietą. Pirmiausioj vietoj sulyg apšvietimo Rusijej stovi suomiai (finlandiečiai). Toliaus eina vokiečiai, latviai ir lietuviai. **Baublys.**

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE 1912 METAIS.

1912 metai bene bus svarbiausie SLA. gyvenime. Po sunkiam smugiui, kurs ištikro organizaciją 1910 ir 1911 metais, jau pakįla ir žymiai pradėjo augti ir stiprėti. Čia nors trumpai paminėsime svarbesnius atsitikimus, įvykusius 1912 metais.

Priimta naujoji konstitucija. Nuo 1 d. liepos mėn. įvesta skyrius **pašalpos ligoje**. Tai du svarbiausie dalykai, lemiantie S. L. A. didelę ateitį.

Iš permainų paminėtina: nutarta seimus laikyti kas du metai; permainyta organo "Tėvynės" formatas iš knyginio į laikraštinį; įvesta **Našlių ir našlaičių fondas**; priimta draug su konstitucija sumanymas, kad narys, išbuvęs SLA. 25 metus, yra liuosas nuo mokėjimo į S. L. A., jai dėl senatvės nebegali užsidirbti.

SLA. Organe įvesta labai naudingas **Sveikatos** skyrius, kurį veda Lietuvių Daktarų Draugija Amerikoje. Svarbesnieji to skyriaus raštai bus spausdinami atskirose knygelėse. "Tėvynėje" spausdinama **SLA. Istorija.** Pereitais metais išleista L. Tolstojaus komedijėlė "Nuo Degtinės".

Susivienijimas pereitais metais išmokėjo 72 pomirtinės pašalpos po $150.00 ir vieną — $300.00, viso labo $11.100. Kitais žodžiais sakant, Susivienijimas sušelpė 73 šeimynas, kurias ištiko nelaimė.

Organizacijos augimas matosi iš žemiaus paduotų skaitlinių:

1911 metais nesusitvėrė nei viena nauja kuopa; per ištisus metus prisirašė tiktai 73 nauji sąnariai. Pereitais-gi (1912) metais susitvėrė 15 naujų kuopų, atgijo 5 senos, bet nusilpnėjusios kuopos. Naujų sąnarių prisirašė iki 20 d. gruodžio 600. Tame skaitliuje 85 prisirašė nuo 1 d. Sausio iki XXVII Seimui, o 505 nuo XXVII seimo; iki 20 d. gruodžio prisirašė 616 narių.

Smulkesnės žinios bus pagarsintos Susivienijimo organe "Tėvynėje" po Naujų Metų.

Brolau, jai rupiniesi savo šeimynos ir giminių gerove, jai tikrai esi lietuvis ir rimtas žmogus, tuojaus prisirašyk prie Susivienijimo ir kalbink savo draugus tą patį padaryti. Apsaugok didžiausį savo turtą, t. y. gyvastį ir sveikatą, kad tau apsirgus ar numirus, tavo šeimyna nebutų priversta iš pat pradžių jau kęsti skurdą! Susivienijimas moka po $6.00 pašalpos ligoje, o gyvastį gali apsaugoti šiuose apsaugos skyriuose: $1.000., $600.00, $300.-00, $150.00.

Kreipkis į vietinę kuopą, arba į Centrą. Centro adresas: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, 307 W. 30t str., New York, N. Y.

NB. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje turi 250 kuopų, kurios randasi 20-yje Valstijų.

A. B. Strimaitis,
SLA. sekretorius.

SUSIVIEN. LIET. RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJ 1912 M.

Pereiti metai musų organizacijoj buvo ramumo metai, po buvusių vėtrų, bangų. Buvusie nesutikimai aprimo ir organizacija ačiu tam pradėjo kilti: skaitlius narių per pereitus metus pašoko nuo 5000 iki 6000 su viršum. Sykiu su tuom ir organizacijos kapitalas užaugo nuo $25,000. iki $30,000 su viršum. Neturint po ranka atskaitų, negalima paduot daugiau smulkmenų. Abelnai paėmus, 1912 m. buvo organizacijai neblogi metai. Reik tikėtis, kad ir šie 1913 metai bus neblogesni už pereitus.

J. Rikteraitis,
S.L.R.-K.A. Prezidentas.
Waterbury, Conn.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJA.
(Association of Lithuanian Patriots).

Tėvynės Mylėtojų Draugija po išleidimui, tikriau sakant, po išdalyjimui nariams, Dr. V. Kudirkos raštų pradėjo lyg merdėti, — skaitlius narių mažėti; nežiurint, kad sekantiems metams netik pažadėta, bet ir pradėta didelė laida: visi Jono Jonilos raštai ir Dr. Garmaus "Paskaitos iš Biologijos ir Bakteriologijos."

Puolimui skaitliaus narių buvo kelios paviršutinės priežastįs, bet svarbiausia priežastimi bene yra—žemas musų vientaučių kulturiškumas. Gavę šešias didelės knygas, vertės $5.00, už savo įmokėtus $1.20, nekurie išstoja iš Draugijos, kiti net pašiepdami: tai prigavau kvailius! Už $1.20 gavau tokias knygas! Jie manęs neprigaus!....

Kiti vėl, savo asmenį statantįs augščiau visuomeninio labo, pradėjo užsipuldinėti ant sau nepatinkamų Draugijos viršininkų, įsivarydami net iki tam, kad viešai tulus jų apvagino panaudojime Draugijos pinigų.

Tas vienok neatnešė tokių pasekmių, kokių skundikai tikėjosi: draugija perstipriai stovėjo, kad paisyti į pašalinius kandžiojimus.

Pereiti 1912 m. praslinko, betrusiant apie išleidimą Jono Jonilos raštų ir Dr. Garmaus paskaitų iš biologijos ir bakteriologijos. Paskaitos jau išleistos, o Jono Jonilos laida iš 4 tomėlių jau baigiama.

Podraug su tuo draugija nemažai darbo turi su įvedimu geresnės vidurinės tvarkos. Augant draugijai, pasirodo gyvas reikalas įvesti geresnę, naujesnę tvarką knygų vedime, inventoriui, etc.

Čia reik taipgi patėmyt, kad žymi musų šviesuomenės dalis nesupranta gerai T. M. D. siekinių. Jeigu jie suprastų, jog per T. M. D. galima labai pigios laidos raštai suteikti musų liaudžiai, visi pasiskubintų įeiti į šią Draugiją.

Šioj valandoj Draugija turi su virš už $3000,00 knygų, rokuojant tik puse kainos nominališkos vertės.

Iżde randasi apie $1500.00 gyvais pinigai. Nėra abejonės, jog tie, kurie gavo Dr. Kudirkos raštus, "pasilokamys" Dr. Garmaus ir Jono Jonilos raštais ir vėl visi užsimokės už 1911 ir 1912 metus. Tokiu budu Draugija drąsiai gali išleisti 1913 metuose naujai rengiamus raštus: Dr. Garmaus "Motiną", kun. Strazdelio raštus, paminėjimui šiojo 150 metinių sukaktuvių ir kitus.

Minėtos skaitlinės parodo, jog T. M. D. jau stovi ant tvirtų kojų ir ji išaugs į milžinišką organizaciją su dideliu kapitalu.

Pr. Butkus. TMD. Prez.

NAUDINGI MAŽMOŽIAI.

Kaip atnaujinti rakandus.

Nuvalymui ir atnaujinimui polituruotų rakandų, kietojo medžio arba šykšnos (skuros), padarykit mišinį, imdami vieną dalį čysto taukų aliejaus (pure lard oil) ir du trečdaliu benzinos; sumaišykit tą gerai ir nutrinkit juom rakandus su vilniniu skuduru.

Kaip nugrynyti diržus ir pirštinaites.

Baltus šykšninius diržus, čeverykus, pirštinaites ir t. t. geriausiai galima nuvalyt trinant jas francuziška kreida. (French chalk).

Kokie metai yra trumpiausi? Nauji Metai.

"BIRUTĖS" DRAUGIJA.

"Birutės" Draugija tai viena simpatiškiausių draugijų Chicagoj. Jon priklauso beveik vien jaunimas, kurio tarpe yra daug čia Amerikoj augusių. "Birutės" choras juk vienas geriausių Chicagoj, o gal ir visose Suv. Valst. Am. Kiek sykių jie ramino musų sielą puikiai sudainuotomis dainelėmis, o savo vaidenimais nemažai prisidėjo prie auklėjimo mųsų liaudies.

Po išvažiavimui Europon p. M. Petrausko daugumo manyta, o kai-kurių ir velyta, jog tuoj-tuoj "Birutės" Draugija žus.

Tečiaus, ne! Šiandien ta Draugija taip tvirtai stovi, kaip niekad. Narių tarpe išsidirbo toks draugiškumas ir prisirišimas prie Draugijos, kaip niekad nebuvo.

Per praeitus metus Draugija surengė balių-vakarų su dainomis ir vaidenimais į 20.

Visų įplaukų Draugija turėjo $2082.80, o išlaidų $2085.46. Nedateklius $2.66. Už svetainės išmokėjo $505.00; už orkestras $307.00; už lekcijas dainų $284.85; už spaudos darbą $246.-50 ir t. t.

Augščiaus paminėtos skaitlinės turėtų sukelti kiekvieno prakilnaus lietuvio širdyj vien liudną, pasigailėjimą to bėdino jaunimo, kurs tiek triuso ir pasišventimo aukoja auklėjimui savo tautiečių, o taip mažą padėką randą musų visuomenėj! Vien nedatėklių, $2.66 verties. **Pr. Butkus.**

NEKROLOGIJA.

Pereitais metais mirtis išrovė iš musų tarpo kelis žymesnius lietuvius. Mirė:

1. **Dr. Motiejus Oliaka,** sausio mėnesyj mirė Maskvoj.
2. **Provizorius Jonas Kašinskas,** veiklus lietuvis, mirė kovo mėnesyj, Žiežmariuose, Vilniaus gubernijoj.
3. **Alexandras Purickas,** lietuvių veikėjas, mirė Panevėžyj balandžio mėnesyj.
4. **G. Baltakis (Raitelis),** jaunas eilių rašėjas. Mirė (nusižudė, išgėręs nuodų) Chicagoj, kovo mėnesyj.
5. **Kun. Jurgis Kolesinskas,** senoviško typo kunigas, dalyvavęs antrame lenkmetyj ir išbuvęs Siberijoj (ištrėmime) per 25 metus. Mirė kovo mėnesyj, Chicagoj.
6. **A. J. Vištalius** (Višteliauckas), vienas iš pirmiausių "aušrininkų," didis Lietuvos mylėtojas-patrijotas, rašytojas. Mirė Buenos Aires, Argentinoj, rugpjučio mėnesyj.
7. **Kun. Vincas Butvidas,** didis Lietuvos mylėtojas, pirmas nukentėjęs už lietuvystės bei lietuvių raštų platinamą. Mirė Vilniuje, lapkričio mėnesyj.

KIEK AUKŲ PRARIJO GELEŽINKELIAI 1912 METAIS.

Pereitais tik vienais 1912 metais Suvienytose Valstijose ant geležinkelių užmušta iš viso 10,185 žmonės, o sužeista 77,175 žmonės.

Tai yra stačiai pasibaisėtinos skaitlinės. Kitoj karėj neužmušama tiek žmonių, kiek šioj šalyj ant geležinkelių. Ir vis tai tankiausiai per neatsargumą ir geležinkelių kompanijų godumą. Laikas jau butų, didis laikas, kad valstijos perleistų aštresnius sulyg geležinkelių įstatymus, kurie reikalautų geresnės atsargos ir geresnės tvarkos.

Vėliausios Žinios.

NUTEISĖ UNIJŲ VADOVUS UŽ DINAMITAVIMĄ.

Indianapolis, Ind. Besitraukianti 3 mėnesius byla 40-ties unijų vadovų už dinamitavimą tiltų ir namų, pasibaigė.

Prisaikintiejie teisėjai, (daugiausiai farmeriai) rado vadovus kaltais ir teismas uždėjo bausmės 33 dinamitninkams; ilgiausia bausmė — 7 metai kalėjimo. Keli tapo išteisinti. Šita byla prasidėjo nuo to laiko, kaip McNamara prisipažino prie išdinamitavimo Otis namų Los Angelos, Cal., kur žuvo kelios dešimtįs žmonių. Vėliaus keli prisipažino prie kaltės ir išdavė kitus savo draugus-dinamitninkus. Speciališku traukiniu visus, surakytus, tuojaus nugabeno į Leavenworth, Kan., kalėjimą.

Chicagos Draugijos 1912 metais.

Gyvendami Chicagoj, męs, teisybę pasakius, nežinome tikrai iki šiolei netik, kiek lietuvių yra Chicagoj, bet nei nežinome tikrai, kiek musų mieste yra lietuviškų draugysčių, kiek organizuotų lietuvių turime, ką veikiame ir t.t. Kad bent išdalies užpildžius šią spragą, "Lietuva" nuo šio laiko nusprendė kas metai surinkti ir pagarsinti statistiškas žinias apie musų draugijas, apie jų stovį apie jų darbavimąsi.

Šiuosmet męs negalime duoti pilnų statistiškų žinių svarbiausiai dėlei tos priežasties, kad sunku buvo sužinoti visų Chicagos draugysčių adresus; kitos dargi, rodos bijodamos, nelabai norėjo savo adresus suteikti; pagalios trečios negeidė arba susivėlino iki šiam laikui prašomas žinias apie save prisiųsti. Taigi, vadovaudamiesi obalsiu "pirmiausiai pažink, kas aplink tave darosi," šiuosmet męs pradedame tuomi, ką turime surinkę. Ateinančiais metais, tikimės, galėsime paduoti pilnesnes žinias.

Taigi, Chicagoj gyvuoja sekančios draugijos:

ANT TOWN OF LAKE.

1. **Gvardija D. L. K. Vytauto.** Susitvėrė 1904 metuose. Turi 290 sąnarių. Pereitais metais išmokėjo 4 posmertines ir pašalpos ligoje išviso apie $1,000. Laiko susirinkimus kiekvieną paskutinį mėnesio nedėldienį šv. Kryžiaus par. svetainėj, 46-ta gatvė ir Wood st. Pereitais metais jos reikalus vedė: Jonas Klimas—prezidentas; B. Keperša ir K. Čaps—sekretoriai; V. Jasulaitis—išdininkas. Šių metų valdyba: Prezidentas—Jonas Klimas; sekretoriai—Vl. Šarka ir K. Čaps; išdininkas—V. Jasulaitis.
2. **Šv. Vincento draugstė.** Gyvuoja 11 metų, sąnarių turi 260. Pereitais metais turėjo įeigos $1,359.10. Pašalpos ir posmertinių išmokėta — $1,223.15. Kiek turi kapitalo—nepažymėta. Susirinkimus laiko kas 1-mą nedėldienį po 1d. mėnesio šv. Kryžiaus par. svetainėj, 4559 So. Wood st. Jos reikalus pernai vedė ir šiuosmet nauja vėl tapo išrinkta sekanti valdyba: Prezidentas—K. Stulga, sekretorius—F. Bielskis; išdininkas—K. Ančerevičius.
3. **D. L. K. Gedimino No. 1.** Gyvuoja 6 metai. Turi 109 narius ir $500.00 kapitalo. Pereitais metais mirties atsitikimų nebuvo, pašalpomis išmokėta $80. Draugystė visados mieliai prisidėda, pagal savo išgalę, prie naudingų tautiškų darbų. Susirinkimus laiko A. Bieržinskio svet., 4600 So. Paulina st., kas 3-čią nedėldienį kiekvieno mėnesio. Pereitais metais jos valdyba buvo: K. K. Strzyneckis—prezidentas; F. A. Misius—sekretorius; A. J. Bieržinskis—išdininkas. Šiuosmet išrinkta valdyba: Prezidentas—A. B. Žemaitis; sekretorius—F. A. Misius; išdininkas—A. J. Bieržinskis.
4. **Šv. Kryžiaus Dr-stė.** Uždėta 1904 m. Turi sąnarių 115 ir $800 kapitalo. Išmokėta 1912 m. posmertinių ir pašalpų $585.00. Susirinkimus laikoma pirmą nedėldienį po 15d. mėnesio šv. Kryžiaus par. svet., prie 46-tos ir Wood gatvių. Pernai valdyba buvo: Prezidentas—A. Kasmauskis; sekretorius—A. Saldukas; išdininkas—Marcelinas Ambrozevičia. Šuosmet valdyba yra: Prezidentas—Jonas Viskantas; sekretorius—A. Saldukas; išdininkas—M. Ambrozevičia.
5. **Susivienijimo Liet. Amerikoj 122 kuopa.** Gyvuoja 8 metai. Turi narių 48. Pernai išmokėta $300.00 posmertinių. Susirinkimus laiko kas antrą mėnesio nedėldienį Bieržinskio svetainėj, 4600 So. Paulina st. Pernai jos valdyba buvo: Prezidentas—J. Jankauskas; sekretorius—J. Čepauskis; išdininkas—A. J. Bieržinskis. Šiems metams dar nerinkta.
6. **Šv. Juozapo Laim. Mirimo.** Gyvuoja 5 metai. Nariu turi 140. Pereitais metais išmokėjo posmertinių apie $300, ligoj pašalpų—$650. Tautiškiems reikalams aukojo $130.00. Apvaikščiojo 5-metinį jubilėjų, surengė 1 teatrą. Susirinkimus laiko kas paskutinį mėnesio nedėldienį šv. Kryžiaus par. svetainėj. Pernai jos reikalais rupinosi šitokia valdyba: Prezidentas—J. Žalandauskis; sekretorius—J. J. Polekas; išdininkas—St. Anučauskis. Šiuosmet valdybon išrinkta: (?).
7. **Garsus Vardas Lietuvaičių.** Gyvuoja treti metai, bet turi jau 125 nares ir $412.66 kasoj. Pašalpos išmokėjo pernai $70. Draugystė darbšti, tai mirti niekas laiko neturėjo, už tai surengė tris balius. Susirinkimai laikoma kas pirmą mėnesio nedėldienį Davis Square parko svetainėj. Pereitų metų valdyba buvo taip gera, kad ją išrinkta ir šiems metams. Prezidentė—Kazimiera Janutavičienė; sekretorės—Br. Misievič ir Kaz. Janušauska. Išdininkė pernai buvo Konstancija Jankauskienė, šiuosmet—Magdalena Blaževičaitė.
8. **Lietuvos Sunų No. 1.** Gyvuoja 2½ metu. Turi 116 sąnarių ir apie $650. krepšyj. Pomirtinės išmokėta pernai $60, pašalpų ligoje—$400. Susirinkimus laiko kas pirmą mėnesio subatą Pilitauskio svetainėj, 4512 So. Hermitage ave. Pernai valdyboj buvo: Jonas Jucius—prezidentas; A. Kuizinas ir J. J. Polekas—sekretoriai; A. B. Žemaitis—išdininkas. Šiuosmet valdyboj yra tie patįs, apart A. Kuizino, vieton kurio sekretorium yra St. Vaitiekaitis (ar St. Anučauskis?).
9. **Teatrališkas Kliubas "Lietuva".** Gyvuoja du metu ir turi 73 narius ir per $200 išde. Pernai atlošė 8 teatrus Chicagoj ir aplinkiniuose miesteliuose; paskyrė naujos bažnyčios statymui $50.00. Susirinkimus laiko parap. šv. Kryžiaus svetainėj kas antrą mėnesio pėtnyčią. Jos reikalus pernai vedė ir šiuosmet vėl išrinkta ta pati valdyba, butent: Prezidentas—St. Anučauskis; sekretorius—J. J. Polekas; išdininkas—P. Zudickis.
10. **Vienybės Brolių Lietuvos No. 1.** Gyvuoja 4 metai, turi suviršum 100 narių ir $400 kasoj. Susirinkimus laiko kas pirmą nedėldienį svetainėj po num. 4512 So. Hermitage ave. Pernai valdyboj buvo: Juozas Klapatauskis—prezid.; A. Kuizinas—sekretorius ir A. Petrošius—išdininkas. Šiuosmet prezidentas ir kasierius tie patįs, sekretorius—St. Vaitiekaitis.
11. **Liet. Taut. Draugystė "Šviesos Žvaigždė".** Gyvuoja nuo 1910 m. Narių turi 150 ir $500 išde. Pernai išmokėta pašalpos $80, nuo tautiškų reikalų taipgi neatsisako ir, pagal išgalę, prie jų rėmimo prisideda. Susirinkimus laiko kas 2-rą mėnesio nedėldienį svet. po nr. 4512 S. Wood st. Pernai valdyboj buvo ir šiuosmet taip pat vėl išrinkta: Prezidentas—Augustas Barcius; sekretoriai—Stasys Valskis ir D. Zausytis; išdininkas—Kazimieras Strzyneckis.
12. **Lietuvių Jaunimo Ratelis.** Gyvuoja nuo 1909 metų. Turi sąnarių 84 ir $163.84 išde. Pernai atsižymėjo ypatingu veikimu: sulošta apie 10 veikalų, surengta keletas labai smagių ir gražų jaunimo vakarų. Susirinkimus laiko kas 2-ras penktadienis, po pirmo, Bieržinskio svet., 4600 S. Paulina st. Pernai valdyboj buvo: Prezid.—Step. Ragauskis; sekretorius—K. K. Strzyneckis; išdininkas—J. Bieržinskis. Šiuosmet ratelio vairą pavesta: Prezid.—Vacl. Pieržinskas; sekretorius—A. Kuizinas; išdininkas—tas pats.
13. **Liet. Taut. Dr-stė "Tėvynės Mylėtojų No. 1".** Gyvuoja nuo 1906 m. Turi 295 narius ir $2,000. kapitalo. Pereitais metais draugystė dikčiai prisidėjo prie įvairių labdaringų darbų: aukojo bėdiniems—$60, Lawrence streikieriams—$35; prisidėjo prie tautiškų kapinių; pašalpos išmokėjo $395, posmertinių—$450. Susirinkimus laiko Bieržinskio svetainėj kas pirmą mėnesio nedėldienį. Draugystės valdyboj buvo pernai ir šiuosmet vėl išrinkta: Prezidentas—A. J. Bieržinskis; sekretorius—K. A. Čiapas; išdininkas—K. K. Strzyneckis.
14. **Letuvių Baltos Rožės Kliubas.** Gyvuoja 5 metai. Turi narių 73, pinigų —$875.50. Tai yra atletiškas ir gimnastikos kliubas, geriausis palaikytojas ir platintojas gero sporto. Turi taipgi priežiūrą ligoj ir posmertinę, kurios pernai išmokėta $25.00. Susirinkimus laiko kas pirmą mėnesio pėtnyčią kliubo svetainėj; 4600 So. Marshfield ave. Pernai buvo valdyboj: Prezidentas—Fr. Misius; sekretoriai—K. Misius ir J. Eličias; išdininku—St. Poškevičia. Šiuosmet: Prezidentas ir išdininkas tie patįs, gi sekretorium, vieton K. Misiaus, išrinktas Juozas Bačiunas.

ANT BRIDGEPORTO.

1. **Simano Daukanto Dr-stė.** Gyvuoja 19 metų. Turi 250 narių ir $3,010.91 kapitalo. Tai yra viena iš veikliausių Bridgeporto draugysčių. Kasmet rengia tautiškus apvaikščiojimus Simano Daukanto paminėjimui. Pernai išmokėjo pašalpomis ir posmertinėmis $1,285.62; Simano Daukanto paminklo pastatymui paaukojo $50.00; prie Tautiškųjų kapinių prisidėjo su $500; Lawrenco streikieriams pasiuntė $30.50; Gabrio vadovėliams leisti—$5.00. Susirinkimus laiko kas pirmą mėnesio nedėldienį svetainėj po num. 3301 So. Morgan st. Ten pat ir knygyną užlaiko. Pernai draugijos vairą laikė ir šiems metams išrinkta vėl sekanti valdyba: Prezidentas—J. Aleksandravičia; sekretoriai—K. Šukevičia ir K. Pajauskas; išdininkas—K. Žuraitis.
2. **Lietuvos Sunų Draugystė.** Gyvuoja nuo 1895 m. Narių turi 150, kapitalo—apie $1,000. Pernai išmokėjo apie $400 pagelbos sirgusiems nariams. Susirinkimus laiko kas pirmą nedėldienį po 15d. mėnesio L. Ažuko svetainėj, 3301 So. Auburn ave. Pernykštė valdyba buvo: Prezidentas—V. Vabalas; sekretorius—A. V. Rudauckas; išdininkas—A. Bijanskas. Šiuosmet valdyba išrinkta ta pati.
3. **Draugija "Vytis".** Gyvuoja antri metai. Narių turi 200 ir apie $300 išde. Pernai išmokėjo ligoje pašalpos $25.00. Susirinkimus laiko kas pirmą mėnesio subatvakarį svetainėj po nr. 3301 Auburn ave. Pernai ir šiuosmet valdyboj yra: Prezidentas—K. Pajauskas; sekretoriai—Petras Tumasonis ir Beinarauckas; išdininkas —Laurynas Ažukas.
4. **Lietuvių Moterų "Apšvietos" Dr-stė.** Gyvuoja 6-ti metai. Turi narių 63. Turi savo kuopą Cicero, Ill. Pernai suorganizavo dvi mokyklas—virimo ir įvairių rankdarbių. Surengė kelis teatr. vakarus. Pabaigoj metų surengė pirmą lietuvių valgių parodą—didžiai naudingą darbą. Susirinkimus laiko kas pirmą mėnesio nedėldienį Fellowship svetainėj, 831—33rd pl. Draugystės valdyboj yra: Prezidentė—Kotrina Katkevičienė; sekretorė—Magdalena Montviliutė; išdininkė—Magdalena Kenutienė.
5. **Sąjunga Lietuvių Klerkų.** Gyvuoja 5 metai. Narių turi virš 50 ir kapitalo apie $500. Pašalpos ir posmertinės išmokėjo pernai išviso $180; aukojo Emigracijos reikalams $11. Susirinkimus laiko kas pirmą mėnesio seredą "Aušros" svetainėj, 3149 So. Halsted St. Pernai valdyboj buvo: Prezidentas—Juozas Zakeras; sekretorius—Pranas Kibartas; išdininkas—Antanas Martinkus. Šiuosmet tie patįs.
6. **Lietuvių Nepriguimingas Kliubas.** Gyvuoja 9 metai. Turi narių 85. Posmertinės ir pašalpos išmokėta pernai išviso $110. Susirinkimus laiko paskutinį subatvakarį kiekvieno mėnesio, svetainėj 3301 S. Auburn av. Pernai buvo: Prezidentas—Kazis Raulinaitis; sekretorius—Kaz. Mikolaitis; išdininkas—Laurynas Ažukas. Šiuosmet: Prezidentas—Julius Joneliunas; sekretorius—M. Titiškis; išdininkas—Vincas Paplauskas.
7. **Teisybės Mylėtojų Dr-stė.** Gyvuoja nuo 1897 m. Turi 300 narių ir apie $4,0000 išde. Viena iš stipriausių draugysčių. Pernai išmokėjo apie $400 pašalpos ir $150 posmertinės. Susirinkimus laiko kas antrą mėnesio nedėlią svetainėj po num. 936 W. 33 gatvės. Pernai ir šiuosmet valdyba ta pati, butent: Prezidentas—P. Chaleckas; sekretorius—S. Danta ir išdininkas P. Kenutis.
8. **Liet. Muz.-Dramat. Dr-stė "Kanklės".** Gyvuoja nuo 1912 m. Turi narių 32. Susirinkimus laiko kas antrą pėtnyčių mėnesio šv. Jurgio par. svetainėj. Valdyboj yra: Prezidentas—Bened. Janušauckas; sekretoriai—Morta Rolevičiutė ir Jonas Pajauskas; išdininkas—Ig. Saunoras.
9. **Dramos Draugija.** Gyvuoja nuo 1912 m. Turi 18 sąnarių; išde turi $62.69. Tai yra draugija, apie kurią susispietę geriausios Chicagos teatrališkos jiegos. Pernai pastatė scenoj keliolika veikalų. Susirinkimai laikomi "Aušros" svetainėj, 3149 So. Halsted st., repeticijos kas pėtnyčią vakare. Prezidentu yra M. J. Damijonaitis; sekretorium—Jonas Prušinskas. Šiems metams valdyba dar nerinkta.
10. **Lietuvių Tautiškų Kapinių Draugystė,** susitvėrusi 1911 metais dėlei įsteigimo tautiškų kapinių. Įeigos turėjo iki 1 d. Sausio 1913 m., $8,458.40. Valdyboj draugijos: Prezidentas—advokatas Bračulis; sekretorius—St. Danta; išdininkas—M. J. Damijonaitis. Susirinkimus laiko "Aušros" svetainėj.

ANT WEST SIDE.

1. **"Lietuvos Ukininkas" Dr-stė.** Gyvuoja nuo 1906 m. Narių turi 256 (194 vyrus ir 62 moterįs), kapitalas siekia $1,224.13. Be abejonės, tai viena iš veikliausių visos Chicagos draugysčių. Pernai pašalpos ligoniams išmokėta $820.50, posmertinės $60. Viešiems tautiškiems reikalams draugija pernai išleido virš $500—didžiausią sumą iš visų draugysčių; čia priklauso: rėmimas viešojo knygyno, išleidimas knygelės, sušelpimas moksleivių ir t.t. Susirinkimai laikoma Viešojo Knygyno svetainėj, 2242 W. 23rd pl., trečią nedėldienį kiekvieno mėnesio. Pernai valdyboj buvo: Prezidentas—Jonas Biežis; sekretorius—Juozapas Raugevičia; išdininkas—Juoz. Kaminskas. Šiuosmet prezidentu ir sekretorium liko tie patįs, išdininku yra Motiejus Mieldažis.
2. **Švento Roko Dr-stė.** Gyvuoja nuo 1903 m. Turi 200 narių, turtas siekia suvirš $2,000. Pernai posmertinės išmokėta $115 ir pašalpos ligose virš $300; surengta keletas vakarų. Susirinkimai laikomi kas pirmą mėnesio nedėldienį Viešojo Knygyno svetainėj, 2242 W. 23rd pl. Pernai valdyba buvo: Prezidentas—Ben. Palionis; sekretoriai—Step. Bručas ir Pr. Balčiunas; išdininkas—Jonas I. Bagdžiunas. Šiuosmet išrinkta: Prezidentas—Jonas Urbikas; sekretoriai ir išdininkas—tie patįs.
3. **Apšvetos Brolių Draugystė.** Gyvuoja 11 metų. Narių turi apie 120. Turtas siekia apie 1½ tukstančio doliarių, turi į 150 knygų. Pernai posmertinėmis ir pašalpomis išmokėta $240; Liet. Taut. kapin. asignuota $50. Susirinkimai atsibuva kiekvieną antrą mėnesio nedėldienį svetainėj po num. 2244 W. 23rd pl. Pernai valdyboj buvo: Prezidentas—Bened. Grigula; sekretoriai—J. Jurkiunas ir J. Petraitis; išdininkas—M. Mieldažis. Šiuosmet prezidentu liko Kazimieras Mažeika, kiti—tie patįs.
4. **Šv. Stepono Dr-stė.** Gyvuoja nuo 1905 m. Turi apie 95 narius. Pernai posmertinėmis ir pašalpomis išmokėta arti pusketvirto šimto doliarių. Susirinkimai laikomi Aušros Vartų parap. svetainėj kas 3-čią nedėldienį mėnesio. Pernai buvo valdyboj: Prezidentas—Ant. Einikis; sekretorius—Juozas Duoba; išdininkas St. Šimkevičia. Šiuosmet draugystės prezidentu yra Mateušas Jokubka, kiti—tie patįs.
5. **Leib-Gvardija D. L. K. Algirdo.** Gyvuoja 4 metai. Narių turi 90 ir $540 pinigais. Pernai išmokėjo pašalpomis ir posmertinėmis išviso $125; dalyvavo pašventinime bažnyčios Chicago Heights. Susirinkimus laiko paskutinį nedėldienį mėnesio parapijinėj Aušros Vartų svetainėj. Pernai buvo valdyboj: prezidentas—St. Šimkevičia; sekretorius—Kaz. Mažeikis; išdininkas—St. D. Lechovičia. Šiuosmet valdyba yra: Prezidentas—Rafolas Zaura; sekretoriai—Kaz. Mažeikis ir Br. Lenkauskas; išdininkas—Adomas Tumas. Kareivių vyriausybė: Kaz. Mažeikis, gen.; Stanisl. Šimkevičia, pulk.; Antanas Bartušis, adjut.
6. **Aušros Vartų Šv. M. P. (Vyrų).** Gyvuoja nuo 1906 m. ir turi apie 150 narių. Susirinkimus laiko kas 2-rą nedėldienį mėnesio Aušros Vartų par. svetainėj. Pernai valdyboj buvo: Prezidentas—Juoz. Jodikis; sekretorius—Tam. Rudis; išdininkas—St. Šimkevičia. Šiuosmet išrinkta: Prezidentas—Mikolas Jasnauskas; sekretorius—Juozapas Duoba; išdininkas—St. Šimkevičia.
7. **Vinco Kudirkos Dr-stė.** Gyvuoja 4 metai. Narių turi 85, kapitalo—$500. Pernai išmokėjo pašalpomis $170; du moksleiviai paliuosuota nuo mokesčių, 1-am—suteikta paskola $50; 10% metinių įplaukų skyrė apšvietos reikalams. Susirinkimus laiko kas pirmą mėnesio nedėldienį McCormick Club House svetainėj, 2530 Blue Island ave. Pernai valdyboj buvo: Prezidentas—M. M. Juška; sekretorius—A. A. Herman; išdininkas—J. A. Kratkas. Šiuosmet valdyboj yra: Prezidentas—K. Janušauskas; sekretorius—P. B. Zalatorius; išdininkas—Jonas Ilgaudas.
8. **Liet. Jaunikaičių, Dainos Mylėtojų.** Gyvuoja nuo 1907 m. Narių turi 87, kapitalo—sekretoriaus žodžiais: "kaip šienelio, bet neminėsiu, kiek." Pernai, apart pašalpos nariams, aukojo Taut. kapinėms; surengė keletą vakarėlių. Susirinkimus laiko kas pirmą nedėldienį mėnesio Mieldažio svetainėj, 2242 W. 23rd pl. Pernai valdyboj buvo: Prezidentas—F. Zakarauskas; sekretoriai—Juoz. Neverauskas ir J. Grybas; išdininkas—M. Palionis. Šiuosmet yra: Prezidentas—Ant. Miešlaiškis; sekretoriai—J. Neverauckas ir A. Trakselis; išdininkas—Sim. Vaisekauckas.

ANT 18-TOS GATVĖS.

1. **Liuosybės Dr-stė.** Gyvuoja nuo 1897 m. Turi suviršum 200 narių ir apie $1,500 kapitalo. Pernai pašalpomis ir posmertinėmis išmokėta išviso apie $900. Susirinkimus laiko kas pirmą mėnesio nedėldienį svetainėj po num. 1900 So. Union gat. Pernai valdyboj buvo ir šiemet vėl išrinkta: Prezidentas—St. Danta; sekretorius—J. Keturakis; išdininkas—L. Kasper(avičia).
2. **Liet. Taut. Dr-stė "Vienybė."** Gyvuoja 5 metai. Narių turi 201 ir kapitalo $1,249.35. Nuo savo pradžios yra išmokėjusi pašalpomis ir posmertinėmis išviso $2,171.00. Susirinkimus laiko pirmą nedėldienį po 15d. mėnesio svetainėj po num. 1900 So. Union St. Pernai valdyboj buvo: Prezidentas—Ant. Dervaitis; sekretorius—Jonas Lapinskas; išdinin.—M. J. Tananevičia. Šiuosmet valdybon išrinkta vėl tie patįs.
3. **Meilės Lietuvių Amerikoj.** Gyvuoja nuo 1909 m. Narių turi 100 ir turto iki $500. Pernai išmokėjo pašalpomis $380; prisidėjo prie tautiškų kapinių su $100; varpui įtaisyti—$15. Susirinkimus laiko kas pirmą nedėldienį mėnesio Paliulio svetainėj, 671 W. 14th pl. Pernai valdyboj buvo ir šiuosmet vėl išrinkta: Prezidentas—Kazimieras Daujotis; sekretorius—Frank Sadauskas; išdininkas—Petras Paliulis.
4. **Liet. Dr-stė "Ruta" No. 1.** Gyvuoja nuo 1912 m. Narių turi 53, turto ant $150. Surengė keletą vakarų. Susirinkimus laiko pirmą seredą kiekvieno mėnesio svetainėj po num. 1900 S. Union ave. Pernai valdyboj buvo: Prezid.—Feliksas Elsmontas; sekretoriai Ant. Burdulis ir Juz. Lukoševičiutė; išdininkas—Kaz. Juškelis. Šiuosmet valdyba ta pati.
5. **129-ta SLA. kuopa.** Gyvuoja nuo 1906 m. Turi 35 pilnus narius. Pernai buvo surengusi 4 paskaitas ir apie 12 viešų debatų. Suteikė aukų atsišaukusiems našlaičiams. Susirinkimus laiko antrą mėnesio panedėlį vakare Šemaičio svetainėj, 1750 So. Union av. Pernai valdyboj buvo: Prezidentas—V. Grebliunas; sekretoriai—J. S. Vitkus (ir organizatorius) ir P. Dolobauskas; išdininkas—D. Šemaitis. Šiuosmet vieton Dolobauskio išrinkta sekretorium p-lė S. Stasiulytė; kiti—tie patįs.
6. **37-ta TMD. kuopa.** Gyvuoja 5 metai. Pilnų narių turi 24. Susirinkimai laikoma antrame panedėlyj kiekvieno mėnesio Šemaičio svetainėj, 1750 S. Union st. Pernai valdyboj buvo ir šiuosmet vėl išrinkta: Prezidentas—J. S. Vitkus; sekretorius—F. A. Juozapaitis; išdininkas K. A. Juozapaitis.
7. **Pirklybos Bendrovė "Lietuva".** Gyvuoja nuo 22 d. lapkričio 1912 m. Narių turi 56, kapitalo $1,886. Tai yra pramonės draugovė—laiko valgomų daiktų krautuvę. Susirinkimus laiko pagal reikalą. Draugovės valdyba šiuosmet: Prezidentas—Ant. Kvedaras; sekretorius—St. Danta; išdininkas—T. Rakštis.
8. **Simano Daukanto Teatral. Kliubas.** Gyvuoja nuo 1909 m. Turi narių 108 (85 vyrus ir 23 moteris), kapitalas siekia $603.53. Ligoniams pernai išmokėta $68, surengta du perstatymu. Susirinkimus laiko kas pirmą mėnesio ketvergą Apveizdos Dievo parap. svetainėj. Valdyboj pernai buvo: Prezidentas—Kaz. Meškauskas; sekretorius—J. Rangevičia; išdininkas—Mik. Tananevičia. Šiuosmet išrinkta tie patįs.

CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE.

1. **Liet. Politiškas ir Pašalpinis Kliubas (Kensingtone).** Gyvuoja nuo 1910 m. Narių turi 95. Pernai išmokėjo ligoniams $175.00. Susirinkimus laiko pirmą nedėldienį po dešimtai svetainėj po num. 341 Kensington av. Pernai valdyboj buvo: Prezid.—Franciškus Shedvill; sekretorius—P. Rimkevičia; išdininkas—Kaz. Klimavičia. Šiuosmet valdyboj yra: Prezidentas—F. Shedvill; sekretorius—K. Baltrimas; išdin.—K. Klimavičia.
2. **Lietuvių Scenos Mylėtojų Ratelis (Kensingtone).** Gyvuoja nuo 1911 m. Narių—18. Darbuojasi scenos pakėlimui. Susirinkimus laiko kas utarninką svetainėj po num. 205 E. 115th st. Kensington Ill. Pernai ir šiuosmet valdyba ta pati, butent: Prezidentas—Z. A. Jucaitis; sekretorius—B. Liudkevičia; išdininkas—F. Skrobutėnas.
3. **"Vienybė" paskolos ir Namų statymo Dr-ja. (Roseland).** Gyvuoja treti metai. Narių turi 60. Susirinkimus laiko kas utarninką Visų Šventų par. svetainėj. Pernai ir šiuosmet valdyba sekanti: Prezidentas—Jonas Gribula; sekretorius—A. Pocius; išdininkas—Kaz. Klimavičia.
4. **Liet. Piln. Sus-mo kuopa 2-ra (Roseland).** Gyvuoja antri metai. Narių turi 50. Įsteigė pernai knygyną. Susirinkimus laiko pirmą nedėldienį kiekvieno mėnesio Visų Šventų par. svet. Valdyboj pernai ir šiuosmet: Prezidentas—A. Pocius; sekretorius—Juoz. Šatkauskas; išdininkas—Bern. Šimkus.
5. **194 SLA. kuopa (Cicero).** Gyvuoja nuo spalio, 1912. Narių turi 24. Susirinkimus laiko pirmą nedėldienį po 15-to Jukniaus svetainėj, 1434 So. 49th Ct., Cicero. Pernai ir šiuosmet valdyba ta pati, butent: Prezidentas—M. A. Šarka; sekretorius—Ant. Gurskis; išdininkas—F. A. Golubickis.

JUOKELIAI.

BJAURŲS VAISTAI.

Tulas kumetis pasakoja, kad jis vos nenumirė, kada daktaras jį, besergantį, norėjo pataisyti. Štai jo žodžiai: "Kada sirgau, tai daktaras mane su liekarstom tej nukoneveikė, kad aš paskui net sveiku budumas per tris mėnesius negalėjau iš lovos pasijudint."

Tas primena vieną dzuką, kuris laike krikštynų užgėrė gaspadorių, sakydamas: "Kad Dzievas jį sveiku laikytų iki tokei senatvei, kad galėtų suvalgyć vištų, kų jo kapų kapscys."

BJAURI PRIGAVYSTĖ.

Sykį karėje vienam kareiviui kanuolės kulka nuplėšė koją; jis bemerdėdamas, pamatė pažįstamą airį kareivį ir meldė, kad tasai jį nuneštų žemyn į laivą, pas gydytoją. Benešant, kita kanuolės kulka nukirto jam galvą. Laivo oficierius, pamatę nešiką, užklausė, kur jis tą negyvėlį neša. Airys tuojaus pasakė kame dalykas

"Nėra reikalo jį nešti", atsakė oficierius; "juk matai, kad jis be galvos."

"O kad jis kur staugdamas, kaip jis mane prigavo!" sušuko airys. "Jis man sakė, kad tai buvus jo koja!"

MOKSLO VERTĖ.

Vienas mokytojas sėdo į valtį, kad persikėlus per upę. Jis tuojaus su luotininku užvedė kalbą apie mokslą.

"Ar girdi, seni? Ar tu pažįsti aritmetiką?"

Luotininkas patraukė pečius.

"Neteko man jos pažinti."

"Na, tai tavo viena gyvenimo dalis ant niekų nuėjo," atsakė mokytojas. Vėliaus jis vėl užklausė:

"Ar tamsta supranti matematiką?"

"Ne," atsakė nustebintas luotininkas.

"Na, tai tavo antra gyvenimo dalis nuėjo ant niekų."

Po kiek laiko mokytojas vėl užklausė:

"Ar tamsta moki skaityti?"

"Ne."

"Tai tamstos ir trečia gyvenimo dalis pražuvo."

Tuo tarpu valtis atsimušė į uolą ir ėmė skęsti.

"Ar jusų mylista mokate plaukti?" ramiai užklausė luotininkas.

"Ne."

"Na, tai tamstos visos keturios dalįs gyvenimo pražuvo, nes luotas važiuoja į dugną."

TAI PRISIGRUDIMAS.

Laivo kapitonui pasiskundė jo draugas apie nesmagią kelionę, kokią jis turėjo prisikimšusiame laive.

"Keturi keleiviai kambaryj!" nusistebėjo kapitonas. "Tai niekis! Kad tamsta butum keliavęs tada, kaip žmonės važiavo į Kaliforniją aukso jieškoti, tai kitaip manytum. Atmenu, kartą iš New Yorko męs išvežėme daugiaus kaip tukstantį keleivių; o reikia atsiminti, jei šiandien ant to laivo užleistum penkiasdešimts žmonių, tai ne vienas pasiskųstų net pačiam prezidentui. Kad aiškiaus suprastum, kaip tada buvo prisigrudę, ir ką tasai žodis "prisigrudę" reiškia, tai žiurėk, koks buvo atsitikimas.

Po trijų dienų kelionės, kaž-žinkoks vaikėzas, prisišlijęs prie kokio tai senio, kurį jis palaikė per kapitoną, sako:

"Kapitone, tu ištiesų man turi surasti kur nors vietą pergulėti."

"O kur tu, po perkunų, iki šiol miegojai?" užklausė senis.

"Matai taip buvo", atsakė vaikėzas; "aš iki šiol miegodavau ant sergančio vyro, bet kadangi jis dabar jau taisos, tai toliaus vargiai bus galima su juo rodą gauti."

GERI LAIKAI.

"Na, kas per laikai pas tamstas?" klausė keleivis.

"O, gana puikųs", atsiliepė čia gyvenąs senis, sėdėdamas ant kelmo. "Turėjau gana daug medžių nukirsti, bet atėjus vėtra juos taip išlaužė, kad neturėjau nei mažiausios bėdos."

"Puikiai".

"M-m! Paskui perkunija uždegė skiedras ir ugnis taip išsiplatino, kad visi išgriuvę medžiai sudegė ir aš neturėjau ką veikti."

"Stebėtina! Bet ką dabar tamsta dirbi?"

"O! Ne ką labai. Laukiu kada užeis žemės drebėjimas, kad iškratytų bulves iš žemės."

AKLA VIŠTA IR GRUDAS.

Oleika buvo labai lėtas, taigi Sofija bandė jam palengvinti. Jie-du važiavo du-vienu per gojų ir ji tylėjo, sakytumei žemes pardavusi.

"Kas tamistai yra?" jis paklausė:

"Oh! man labai nesmagu", ji atsakė; "niekas mane nemyli; mano rankos atšalo."

"O, tamstėlė neturite taip kalbėti", ramino jaunikaitis, "nes jus Viešpats Dievas myli, ir mama jus myli, o ant rankų galite užsisėsti."

ŽALIOS YRA RAUDONOMIS.

Tulo dzukelio paklausta, ar jis matė raudonas gervevuoges.

"Dzievaži, mateu", atsakė dzukas; "visos žalios gervavuogės yra raudonos."

APSIVEDIMAS.

Apsivedimas yra panašus į pelių sląstus: į juos nepakliuvę nori įeiti, o pakliuvę stengiasi išeiti.

TIKRA DESPERACIJA.

Didžiausia desperacija turi buti tuomet, kada kiaulė, įkišusi į tvorą snukį, nori pasiekti kopustą ir tik per porą colių nepasiekia.

PIEŠĖJAS IR DAKTARAS.

Vienas piešėjas, negalėdamas pagarsėti, metė piešimą, o išsimokino daktarystės. Paklausus, kodėl jis taip pasielgė, jis atsakė:

"Piešėjas visas savo klaidas išstato ant parodos, visiems prieš akis, o daktaras savo klaidas užkasa į žemę ir niekas apie jas negali žinoti."

TAI VAŽIAVIMAS.

Kada sėdau į trukį, iškišau per langą galvą pabučiuoti savo mylimą ir atsisveikinti, bet trukis taip greitai pradėjo eiti, kad aš, vieton merginos, pabučiau karvę kitoje stotyje.

MINKLĖS.

Ko joks vaikinas pats neturi ir negali turėti, bet merginai gali duot?

Atsakymas: Vyrą.

Kada mergina panaši į vandenį?

Tada, kada teka.

Kas esti kišeniuje, kad nieks nesilaiko?

Skylė.

Kas pilnas skylių, o laiko vandenį?

Kempė.

PERSITIKRINIMAS AR ABEJOJIMAS.

Visuose savo sumanymuose męs norime buti persitikrinę, kad laimėsime. Ypatingai tas yra teisingu, kada renkame vaistą sau arba savo šeimynai. Męs rizikuojam savo gyvastį, vartodami abejotinus, nežinomus vaistus; geriaus pasirinkti tuos, kurie panašiuose atsitikimuose buvo gerai pasekmingi. Vaistas, kuriuom visados galima pasitikėti, yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras, ypatingai staigiai atsitikus indispozicijai, nustojus apetito, gavus nerviškumą, silpnumą, konstipaciją, galvos skaudėjimą, reumatizmą, neuralgiškus atakus, vidurinius skaudėjimus ir vėmimą. Sitas vaistas išgrynis ir sustiprins visą kuną. Jis geras visuose pilvo ir žaduų netvarkumouse. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-39 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Pasekmingiausis vaistas skaudėjimui muskulų ir sunarių yra Trinerio Linimentas.

Jos. Stasiulianis

Muzikališkų Instrumentų Išdirbystė

Esu geriausis dirbėjas naujų ir taisytojas senų muzikališkų instrumentų. Darbą atlieku sąžiniškai ir kuogeriausia, nes turiu 36 metų praktiką. Dirbau didžiausiose muzikališkose dirbtuvėse čia Amerikoj ir Rosijoj, taipgi Anglijoj. Naujus instrumentus parduodu už pigiausią kainą. Taisau gramafonus. Taipgi gerai pažįstu visą mechanišką darbą ir gerai taisau revolverius, ir dviračius (bicycle).

Turėdami bile kokį reikalą, kreipkitės stačiai pas mane. Kitur gyvenanti galite atsiųsti pataisymui instrumentus pačta (jeigu jie nesunkesni, kaip 11 svarų) arba jeigu sunkesni, tai expresu. Siuntiniai turi but gerai užpakuoti, kad nekenktų instrumentui. Rašykit laišką, aprašydami savo reikalą ir klausdami, kiek kaštuos pataisymas.

Pas mane gausite bile kokį instrumentą arba pataisymą pigiau, negu per kokį agentą ar pedliorių, nes aš pats darbą atlieku. Mano dirbtuvė ir krautuvė randasi ant Bridgeporto, netoli "Lietuvos." Didelė smuika (skripka) iškabinta augščiau durių, ištolo Jums parodys mano vietą.

Už visus savo darbus gvarantuoju. Pamėginkit man duot jųsų instrumentus: pažiurėsit, kad busite užganėdinti.

Jos. Stasiulianis

3225 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Apgarsinimai.

PUIKI VIETA ANT RANDOS.

Naujas namas ir 5 akrai žemės pigiai ant randos ar pardavimo. Chicagos priemiestyj, ant 109-tos gatvės ir Kedzie ave., prie miestelio Greenwood Park, netoli Šv. Kazimiero lietuviškų kapinių. Iš čia galima važiuoti Chicagon atrytkariais už 5 centus, arba geležinkeliu, kurio stotis tik du bloku atstu. Sveikas oras, graži vieta ir ant 5 akrų žemės, galima laikyti karvę, vištas ar kiaules ir išrinkti iš to daugiau, negu randa kaštuoja, arba galima užsodyti žemę bulvėmis, daržovėmsi, ar kitais javais ir išrinkti savo randos pinigus. Dabar laikas žemę dirbti, taigi pasiskubinkte. Atsišaukite į

A. OLŠEVSKIO BANKĄ,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

ŽIRGVAIKIO PASK. IR BUD. DR-JA.
Jau gyvuoja 3 metai ir turi kapitalo suvirš $12,000.00

Taigi, lietuviai, kurie norit sučėdyti pinigų mokėdami tik po mažą sumą, prisirašykit prie šios draugijos. Dr-ja laiko savo susirinkimus kas seredos vakarą apie 8 val. vak. L. Ažuko svet., 3301 Auburn ave., kertė 33-čios gat. Taipgi šita Dr-ja skolina pinigus ant namų už prieinamą procentą. Nauja serija atsidarys 22 d. Sausio, 1913 m.

PRANEŠIMAS

Šuomi pranešame tamstai, kad **Jaunų Am. Liet. Pasilinksmin. Kliubo,** 29-tas Gražus Balius, atsibus nedėlioje, Sausio-Jan. 5, 1913, Unity Club svetainėje, 3140 Indiana ave., pusė bloko į pietus nuo 31-mos. Pradžia 6 val. vak. Tikietas 25c. ypatai. Orchestra prof. Blake.

DIDELIS MASKARADOS BALIUS

parengtas Dr-stės Lietuvių Jaunik. Dainos Myl., atsibus subatoj 11 d. sausio (Jan.), 1913 m., M. Meldažio svetainėje, 2242-44 W. 23rd Place. Balius prasidės 6-tą valandą vakare. Įžanga 25c ypatai. $100.00 vertės bus išduota dovanomis.

Maloniai užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites, senus ir jaunus konoskaitlingiausiai atsilankyti ant šio musų Didelio Maskarado Baliaus, o užtikriname jog busite užganėdinti. Su godone, **Komitetas.**

Trečias Metinis Gražus Balius!

Parengtas J. L. A. T. Kliubo, Ned., Sausio-Jan. 5 d., 1913, Freiheit Turner Svet., 3417 So. Halsted St. Pradžia 4 v. p. p. Įžanga 25c porai

Užkviečiame širdingai atsilankyti į šitą musų puikų balių, nes tai bus pirmas gražus Balius po Adventų, kuriame galėsite smagiai pasilinksminti ir gražiai laiką praleisti. Užtikriname kuogražiausį vakarą. **Komitetas.**

Devintas Iškilmingas Balius ir Sniego Kumščių Partija.

Parengtas storone Simano Daukanto Teat. J. Kliubo, Nedėlioj, Sausio (Jan.) 12 d., 1913 m. South Side Turner Svet., 3143 S. State St. Pradžia 6 valandą vakare. Įžanga 50c. ypatai prie durių.

Šiuomi užkviečiam visus daug gerbiamus lietuvius ir lietuvaites ant viršminėto Sniego Kumšių Partijos, kur galėsime persitikrinti su sniego kumštėm, nes kožnas vienas gaus jų kiek tik norės, iš ko bus juokų iki ausų, taipgi bus visokių žingeidžių šokių, kaipo Moonlight Waltz ir t.t. Tik nepamirškit nusipirkti tikietus prieš laiką pigiau, po 25c. nes prie durių Svetainės turėsi mokėt 50c. ypatai, o kitaip nevalna parduoti tikietų tenais.

DIDELIS METINIS BALIUS.

Parengtas Draugystės Švento Petro ir Povilo atsibus Nedėlioj, 12 d. Sausio (Jan.), 1913 m. Freiheit Turner Svetainėje, 3417 S. Halsted St. Pradžia 5 val. po pietų. Įžanga 25c porai.

Maloniai užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites ant musų viršminėto Didelio Metinio Baliaus, kuris bus vienas iš puikiausių Lietuviškų Balių. Taipgi bus puiki muzykė, gardus gėrymai ir kvepenti cigarai.

Su guodone, **Komitetas.**

Vakaras Dainos Mylėtojams!

Parengtas Lietuvių S. S. Am. 81 kp. Choro, stato scenoje pirmu kartu Chicagoje Br. Vargšo dramą "Gadynės žaizdos," 4 veiksmių, Nedėlioje, 5 d. Sausio, 1913, Hull House Svetainėje, kampas Halsted ir Polk gatvių. Įėjimas iš Polk gatvės. Tikietai po 25c., 35c. ir 50c. ypatai. Pradžia lygiai 8 val. vakare.

Žmonės dainoje — daina dailoje. Chicagos visuomenė myli dainą, bet mažai tę prisideda parėmimu džiugintojos — dainos. Norint visada girdėti dainą, reik choro, o kame tie visi dainos mylėtojai. Kame dainos remėjai

Šitas vakaras yra parengtas dainos mylėtojams per viršminėtą, gerai žinomą, Chicagoje ir apielinkėje, Chorą 81 kp. L.S.S.A. Su vilčia palinksminimo, parodymo atlikto darbo ir visapusiško užganėdinimo.

Tegul nepraleidžia šio vakaro mylintis ir norintis paremti dainą.

Choras 81 kp. L.S.S.A. sudainuos kelias naujausias dainas paklausyti kurių, drauge pamatyti rupestingai surengtą perstatymą.

Kreipiamės ir kviečiame visus tam prijaučiančius. **Komitetas.**

Pajieškojimai.

Pajieškau savo draugo Petro Šerpvyčio iš sodos Kerbedžių, Šilalės parapijos, Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teduoda man žinoti, šiuo antrašu:

Jonas Brazauskis
200 Cadz ave., Minneapolis, Minn.

Pajieškau Juozo Kazlausko iš sodžiaus Pazavičių, Panevėžio par. Kauno gub.; turiu į jį svarbų reikalą; girdėjau pirma gyvenęs Minneapolis, Minn. Kas apie jį žino teiksis man pranešti šiuo antrašu:

Petras Kazlauskas
3223 Illinois Ct., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozo Balkauskio iš sodos Polizenės, Girdiškės par., Raseinių pav., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis pranešti šiuom antrašu:

Jurgis Balkauskis
3409 U. St., So. Omaha, Neb.

Pajieškau savo pusseserės, Uršulės Daunaitės, po vyru Prieškečienė, 7 metai kaip Amerikoj. Paelna iš Kauno rėdybos, Čedesų volostės, Vilkolių sodžiaus. Turiu į ją labai svarbų reikalą. Todėl ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią sekančiu antrašu:

Antanas Daunis
10728 Curtis ave. (Roseland) Chicago, Ill.

Pajieškau Prano Praspalauskio, neaugšto ugio vyras, dideliais usais; biskį galva praplikusi. Pirmiau jis gyveno Westville, Ill. Iš ten atvažiavo į Ledford, Ill. Kame prabuvęs 3 mėnesius, umai apleido šį miestelį. Kas man nurodys to vyro gyvenimą, tas gaus iš manęs $5.00 dovanų.

F. Levicki
Box 231 Ledford, Ill.

Pajieškau Jono Damkaus, Antano Stanelio ir kitų kaimynų iš Kauno gub., Šiaulių pav. Lygumų parapijos, kaimo Jenišaucko. Meldžiu atsišaukti po šiuo adresu:

P. F. Simelis
90 Nichols St., Newark, N. J.

Pajieškau Vinco Petkevičiaus, pirma gyveno jis Coloradoj. Sykiu su šiuom pajieškau Juozo ir Antano Elinskių; visi jie trįs iš Suvalkų rėdybos.

John Baleones
645 Tenney ave., Kansas City, Kans.

Pajieškau savo pačios Uršulės Gregždžiutės-Vaičiunienes, kuri pasitraukė nuo manęs Liepos mėnesyj su dviem vaikučiais: Viktoru 7 metų ir Onyte 4 metų. Gali sugrįžti pas mane, arba ji pati ar kas kitas man apie ją pranešti. Dirbu mėnesinį uždirbu po $5—7 į dieną, todėl visiems gali but geras gyvenimas.

Viktoras Vaičiunas,
120 East 9th st., Des Moines, Ia.

Pajieškau šios savo pačios, ji su trimis kudikiais prasišalino nuo manęs; jos vardas Johanna, 31 meto senumo; sunus Juozukas 9 metų, duktė Magdutė 6 metų, o tretysis Petrukas 8 mėnesių. Vyras su kuriuom ji prasišalino yra 23 metų amžiaus, šviesių plaukų, apskrito veido, priešakiniai du dantis auksiniai. Kas praneš man apie juos gaus iš manęs $5.00.

Rapolas Girskis
Box 158 Wirden, Ill.

Pajieškau savo trijų draugų K. Tamošio iš Levaniškių, P. Mačionio iš Alukėnų ir J. Mačiulio iš Bariškio. Visi Rauguvos valsčiaus, Vilkmergės pav., Kauno gub. Jie patįs ar kasnors pranešite man:

Simonas Stroga
Box 18 Cass, W. Va.

Pajieškau savo dėdės M. Vyninkaičio ir Vinco Navickio; abu Suvalkų rėdybos. Meldžiu atsiliepti šiuo antrašu:

Juozas Vyninkaitis
Box 649 Melrose Park, Ill.

Pajieškau savo tėvo Antano Beleckio iš Rapalių sodos, Lukės par., Šiaulių pav., Kauno gub. Pirmiau jis gyveno Mahanoy City. Jeigu kas žinote, arba jis pats, meldžiu man pranešti.

A. Beleckis
Box 84 Minden, W. Va.

Reikalavimai.

Kas netingi pasidarbuoti vakarais ir nedėldieniais tarp savo pažįstamų ir aplinkinių, neapleidžiant savo dieninį darbą, prisiųskit mums savo adresą, o męs pasiųsime pamokinimą, kaip uždirbti, daugiau pinigų vakarais, negu iš savo darbo dienomis ir kaip likti turtingu. Adresuokite:

Chas. Urnich and Co.
154 Randolph St., Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA korespondentkos, merginos arba našlės, pažįstančios lietuvių ir lenkų kalbas. Atsišaukti tuojaus Meldžiama atsišaukti lenkų kalboj: Mrs. A. S. Hon, South Bend, Ind., Box L.

Ant Randos.

Ant rendos puikus kampinis štoras, atnaujintas iš vidaus ir lauko, elektrika apšviestas, prie naujos lietuviškos salės, kampas 32-ros ir Halsted st. Gera bizniui vieta, renda pigi. Atsišaukite į **A. Olszewskio Banką.**

Ant rendos gyvenami ruimai 4 ir 5 ruimų, naujai ištaisyti, Atsišaukite į **A. Olszewskio Banką.**

Nuomai du gražus pagyvenimai, vienas 4 ruimų už 15 dol., kitas 5 ruimų su vana už 17 dol., prie 3228 So. Halsted st. Sužinoti: A. Olszewskio Bankas.

Garu šildomi kambariai išsirandavoja pigiai. Atsišaukit pas Mrs. Henry Dwyer, Flat A., 3246 South Halsted st.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda grosernė ir bučernė lietuvių apgyventoj apigardėj; puikus uždėjimas. Parduosiu pigiai kas atsišauks greitu laiku, nes noriu išvažiuoti Lietuvon. 821 — 34th st.

Parsiduoda pigiai penkių kambarių rakandai. Atsišaukite greitu laiku, nes savininkas turi išvažiuot Lietuvon. M. Povilaitis, 663 W 18th st., 2-os lubos iš kiemo.

Parsiduoda saliunas už prieinamą kainą, lietuvių apgyventoj vietoj tarp didžiausių dirbtuvių ir ant geriausios gatvės. Laisnis tik $500 ant metų. Savininkas turi apleisti miestą ir todėl parduoda pigiai, kas greitu laiku atsišauks. Gera proga lietuviui. Atsišaukit adresu: F. R. 607 — 6th st., Racine, Wis.

Yra pardavimui geležies ir naminių rakandų krautuvė, labai geroj vietoj, lietuvių apgyventoj; vaizba išdirbta, renda pigi. Priežastis — savininkas išvažiuoja į šitą vietą. Sužinojimui kreipties į p. Kasparą Idzilevičių, ant kertės Auburn ave. ir 32tro pl., Chicago, Ill.

Parsiduoda farma, 40 akrų žemės, Wisconsin valstijoj, už $600.oo; labai patogioj vietoj, 8 myllos nuo miesto. Platesnių žinių dėlei kreipties į:

J. Jesevich
931 Larrabee st., Chicago, Ill.

Parsiduoda moterišku kraučių dirbtuvė su visais rakandais; vieta išdirbta, 15 metų sena; parsiduoda labai pigiai. Kreipties po No. 1913 Ogden ave, Chicago, Ill. arba telephonu: Humboldt 4296.

Prašoma atsilankyti į naują, gražų saliuną (karčiamą) pas Joną Petkų, 840 W. 33rd st., Puiki užeiga! Gardus alutis, gera degtinėlė ir rusiškas šnapselis! Kvepianti cigarai! Šilti užkandžiai kožname laike! Tą visą rasi Jono Petkaus naujame saliune. Nepamirškit, praeiviai!

LIETUVISZKOS KNYGOS
Gaunamos "Lietuvos" redakcijoj.

4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj padangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus, ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136 ....35c

K. Zuraitis
užlaiko
Grosernę ir Bučernę

Norėdami geriausios mėsos, atsilankykit pas mane

3225 Auburn Ave. CHICAGO.

Geriausios Siuvamos Mašinos yra "SINGER"

Męs jas parduodame ir išmokiname siuti. Turime atspaudę Lietuviškoje kalboje knygas, pagal kurias galima greitai ir gražiai išmokti siuti visokius siuvinius. Męs parduodame mašinas nebrangiai, pradedant nuo $3.00 iki $59.00 gvarantuojam kiekvieną mašiną ant 10 metų. Taipgi sutaisome senas mašnas. Mums nedaro skirtumo, kur mašiną reiktų pristatyti, nors į Rusiją. Musų štoras randasi po šiuomi adresu:

ANTANAS VISBARAS
3239 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Yards 4528

Imk egzempliorą Severos Kalendoriaus 1913 metams arčiausioj aptiekoj. Duoda jį dykai, pareikalavus.

Svarbiausia Priežastis

nuolatai besididinančio reikalavimo ir populiariškumo gyduolių vadinamų

Severos Balsamas Plaučiams (Severa's Balsam for Lungs)

yra pastebėtinose pasekmėse, paėmus šiuos vaistus tokiuose atsitikimuose, kada reik prašalinti kosulį, užkimimą, katarą, krupą arba kokliušą. Pamėgink, tai persitikrinsit. Kaina 25 ir 50 centų.

Severos vaistai yra geri ir geri visiems. Parsiduoda aptiekose. Jeigu jųsų aptiekorius neturi jų ir nenori jums partraukt, tai rašykit mums. Gydytojo patarimas dykai.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

BARGAINAI

Kas nori pirkti Lotą arba Namą pigiai, tegul ateina į musų offisą pasiskirti sau vieną iš didelio skaitliaus properčių, kurias turime pardavimui.

Pertikrinimui, kad męs parduodame geriausias propertes pigesniomi kainomi kaip kiti agentai ar bankos, čia paduodame keletą jųsų įsitėmijimui:

LOTAI:	Kaina
2 Lotai, ant Throop St., 50x125 pėdų	$1000.
2 Lotai ant Lowe Ave., arti 35 St., 48x125	1000.
2 Lotai ant Lowe Ave., arti 33-čios, 50x125	1300.
3 Lotai S. E. Cor. 52 ir Rockford Sts., 75x125	1200.
3 Lotai ant Quinn St., prie pat Bažnyčios, 76x115	2100.
1 Lotas ant Lowe Ave., arti 33-čios, 24x125	700.
1 Lotas ant Union Ave., arti 33-čios, 25x125	750.
1 Lotas ant Emerald Ave., arti 34-tos, 24x125	750.
1 Lotas ant Emerald Ave., arti 33-čios, 24x125	750.

Perkantiems už gatavus pinigus galima butų dar šiek tiek išlygti iš minėtų kainų.

Dabar yra geriausias laikas pirkti lotą ir padaryti plianus namo statymui, nes pavasaryj anksti, pakol kontraktoriai dar neužimti, galima gauti pigesnes kainas pastatymui namo.

No.	BIZNIO PROPERTĖS.	Kaina
439	2 augštų murinis namas, Grocernė ir 4 kambariai, viršui 6 kambariai su vana, puikus gyvenimas	$3800.
489	2 augštų murinis namas, Grocernė su 4 ruimais, ir 2 gyvenimai po 4 ruimus, medinis namas užpakalyj, geroj vietoj, gerai išdirbtas biznis, geras namas	4300.
270	Muro namas, Grocernė ir 6 kambariai su vana	2500.
478	2 augštų muras, kampinis, štoras ir 3 gyvenimai po 4 ruimus	4200.
407	2 murinėi namai, kampas, 2 štorai ir 2 gyvenimai po 6 ruimus, geroj vietoj	5500.
3223	S. Halsted St. Lotas su apgriuvusiu namu	2500.
	(Yra tai vienintėlis Lotas ant Halsted St., arti musų Bankos, kurį galima pirkti tokia pigia kaina. Kiti visi prekiuoja nuo $3000 ir brangiau).	
212	3 augštų murinis namas, štoras ir 5 gyvenimai po 4 ruimus, geroj vietoj	$8000.
114	2 augštų murinis namas, Grocernė ir 3 gyvenimai, beveik naujas, puikus įtaisymai	6500.
488	3 augštų muras, 3 štorai ir 4 puikus gyvenimai, Lotas 65x136 pėdų. Puikus kampas bizniui	13000.
491	2 augštų medinis, štoras ir 4 gyvenimai, akmenų pamatai, geroj vietoj	2500.
342	2 augštų medinis namas, štoras ir 3 gyvenimai po 4 ruimus	2000.
	Ir daug kitų turime pasirinkimui.	

No.	GYVENIMUI NAMAI.	Randa	Kaina
433	6 ruimų puikus murinis namas	$20.	$1900.
438	Muro ir medžio, 2 gyvenimai	23.	2000.
425	2 augštų muras, 2 gyvenimai	25.	2500.
441	2 augštų medinis, 2 gyvenimai, 14 ruimų	32.	2600.
217	2 augštų muras, 2 gyvenimai po 6 r.	31.	3000.
349	2 augštų medinis, 4 gyvenimai	40.	3000.
465	2 augštų muro ir medžio, 3 gyvenimai	45.	3500.
458	6 ruimų muras, naujas, ir 2 augštų medžio, 2 gyvenimai, puikus	40.	3700.
400	2 augštų muras, 2 gyvenimai po 5 ir 6 ruimus, puikioj vietoj	34.	3500.
378	2 augštų muras, 2 gyv. po 6 ir 7 ruimus su vanoms	37.	4000.
343	2 augštų puikus murinis namas, 2 gyvenimai su vanoms, apinaujis	42.	4000.
474	2 augštų murinis namas, 3 gyvenimai, 2 po 5 ruimus, 1—6 r., su vanoms	42.	4000.
311	2 augštų puikus murinis namas, 2 gyvenimai po 6 r. su vanoms ir muras užpakalyj, labai puikioj vietoj	44.	4600.
179	3 augštų muras, 4 gyvenimai, 2 po 6 ruimus, su vanoms, 2 po 4 ruimus	52.	5500.
440	2 augštų muras, akmenų priešakys, 5 gyvenimai, Labai puikus	53.	5800.
115	3 augštų muras, akmenų priešakys, 3 gyv. po 6 ruimus su vanoms	53.	6000.
293	2 augštų muras, akmenų priešakys, 2 gyv. po 6 ruimu, Labai puikus	50.	6200.
102	3 augštų muras, 6 gyvenimai po 4 ruimus, 3 vanos	64.	6500.
469	3 augštų muras, akmenų priešakys, 3 gyvenimai su vanoms. Labai puikus	60.	6500.

Apžiurėjus tuos namus kiekvienas persitikrins, jog tik pas mus galima gauti tokį namą koks kam patinka ir pigiau negu kitur. Todėl, kas mano pirkti namą, tegul tuojaus ateina į musų Banką, o męs parodysime namus ir duosime visus reikalingus paaiškinimus.

Pirkimas namų neapseina be derybų. Todėl tankiai duodasi iš paduotų kainų šiek tiek nulygti.

Pradėti Naujus Metus yra geriausia pirkimu namų.

A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

VYDŪNO RAŠTAI.

Gaunami "Lietuvos" Knygynė:

1. Apsišvietimas. Filozop. turinis 30c
2. Gimdymo Slėpiniai 40c
3. Likimo Kilmė 40c
4. Musų Uždavinys 90c
5. Mirtis ir Kas Toliau 25c
6. Slaptinga žmogaus didybė ... 30c
7. Visatos Saranga 20c
8. Žmonijos kelias 20c
9. Jonuks Mergų bijąs. Komedija 20c
10. Kur Prots 25c
11. Piktoji Gudybė 20c
12. Probočių šešeliai. Dram. veik. $1.40
13. Tėviškė 20c
14. Lietuvos Varpeliai. Muz. veik. 45c.

"LIETUVOS" knygyne gaunami Miko Petrausko sekanti muzik. veikalai:

Liaudies dainos.

Solo balsui ir pijanui pritariant.

1. "Šiu Nakciały." (dzukiška) 4 pusių 30c
2. "Jojau dieną." 6 pusių 60c
3. "'Ko liudit, sveteliai?" 2 pusių 20c
4. "Siuntė mane motinėlė." 2 pusių 20c
5. "Vai aš pakirsčiau." 2 pusių..20c
6. "Už šilingėlį." 3 pusių 30c
7. "Dovanojo." (dzukiška) 3 pusių 15c
8. "Skyniau skynimėlį." 2 pusių 15c
9. "Tykiai nemunėlis teka." 3 pusių 15c
10. "Saulelė Raudona." 5 pusių ..25c
11. "Lihgo." (latviška) 1 pusė ..15c

METRAŠTIS-ALMANACHAS "ŠVITURYS"

Su Kalendorium 1913 m. Jono Rinkevičiaus Išleistas, 2-ri metai.

ĮTALPA.

I

LITERATUROS SKYRIUJE TELPA:

L. Giros "Geradariai—eilės . "Beaištanti aušrelė..."—Pijėsa dviem paveikslais. "Dainius ir žmonės"—eilės. "Ramunės"—eilės.

J. Šeiniaus "Sapnas"—gyvenimo pasaka.

M. Vitkaus 1) "Ant vandens," 2) "Baltasis Gvazdikas," 3) "Gelsvoji rožė," 4) "Laisvoji lanka,"—eilės. ..L. Pelėdos "Dėl saviškių"—Iš gyvenimo vaizdelis.

A. Vienuolio "Bezdžionės"—Iš gyvenimo žmonių apysakėlė.

Dagio "Širdžių susiartinimas."

M. Gustaičio "Naujiems Metams," — Fragmentas.

Žemkalnio "Blaivininkų Pirmininkas"—Monologas.

II

VISUOMENĖ IR GYVENIMAS, TELPA:

J. Šeiniaus "Adomas Varnas-Rikkers"—siluetas.

J. Kibučio "Lietuviai Mažojoje arba Prusų Lietuvoje"—Tautinis atgijimas.

"Saulės" namai; "Vilijos" reikšmė prekybos gyvenime.

III

SKYRIUS DRAUGIJOS.

Lietuvių Draugijos Vilniaus gubernijoje, jų surašas seka. Lietuvių Draugijos Suvalkų gubernijoje, jų surašas seka. Lietuvių Draugijos kitur, k. v. Rygoje, Liepojuje, Peterburge, Maskvoje, Varšuvoje, Paryžiuje, Prusų Lietuvoj ir Amerikoje.

Toliaus seka Mokyklos, Musų fabrikai, Šelptini fondai, Musų artistų kuopos, Artistų surašas; Vilniaus chronika. Surašas visų lietuviškų laikraščių Lietuvoje ir Amerikoje išeinančių su jų adresais ir kainomis. Kronika 1912 m. Sausio, Vasario, Kovo, Balandžio, Gegužės, Birželio, Liepos ir Rugpjučio mėnesių. Ant galo Informacijų skyrius. Viso 253 pusl. Kaina 70c

Užsisakant virš minėtas knygas ir pinigus siunčiant, adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKI BANK
3252 S. Halsted st., Chicago.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parsamdo bankines skryneles (boxes) po $3.00 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subatoms nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

J. M. TANANEVICZE BANK
3253 S. Morgan st., Chicago.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subatoms nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 S. Ashland ave., Chicago.

Geo. L. Ukso pres., *St. Marcinkiewicz* vice-pres., *A. J. Bierzynski* iždininkas.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus mūsų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skrynelės (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredoms, ketvergais ir subatom nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliom, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK, J. J. Elias, Savininkas.
4600 So. Wood st., Chicago.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėliais, seredom, ketvergais ir subatoms nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

Du-kart nedėlinis laikraštis

YRA TAI VIENATINIS LIETUVIŲ LAIKRASZTIS AMERIKOJE, KURIS ISZEINA DU KARTU ANT NEDELIOS.

Išeina kas utarninkas ir pétnyčia.

PRENUMERATA KAŠTUOJA:

AMERIKOJ { metams $2.50 / pusei met. $1.25
EUROPOJ { Rosijoj ir Lietuvoj $3.50 / Anglijoj ir Škotijoj 15 š. / Prusuose 15 markių.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną numerį dykai.

W. D. Boczkauskas & Co
520-522 W. South All.
Mahanoy City, Pa.

JOHN COCHINSKY
LAWYER
LIETUVYS ADVOKATAS
69 W. Washington St., Room 1510
CHICAGO

Atlieku visokius legališkus reikalus atsakančiai, ypatingai susižeidimo ir kitus. Užsiimu vedimu visokių civiliškų ir kriminališkų bylų. Taipgi peržiuru abstraktus ir padirbu visokias popieras ir dokumentus pardavimo ir pirkimo namų, lotų, biznių ir t. t. Lietuviai, kurie turite kokį legališką reikalą, atsišaukite pas tautietį

Ofiso Tel. Central 1863.
Gyvenimas:
2316 W. 23rd Pl., Chicago, Ill.
Gyvenimo Tel. Canal 2662.

Lietuviškas Graborius.

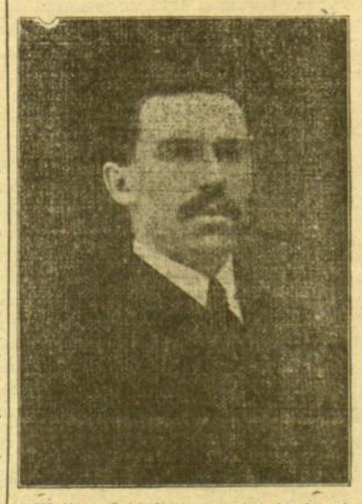

Užsilimu laidojimu numirusių ir užlaikau automobilių, parsamdau ant veselių, krikštynų ir pagrabų už pigesnę prekę, kaip visi kiti. Pribunu į visas miesto dalis labai greitai, — dieną ir naktį.

J. A. PETROSIUS
3218 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Telephone Drover 2186.

GERA PROGA!

Gramatika an gliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..35c
Viso $1.00

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Išgydysiu Jus in 5 d.
NUO PASLAPTINGU LIGU

Specialistas kuris išgydo ko kiti negali.

Ateik pas mane, o aš išgydysiu jus ant visados. Aš gvarantuoju kiekvienam užganėdinimą, kuris atsilankys į mano ofisą. Aš išgydysiu jus už pigiau ir geriau, negu daktarai mieste, kurie turi mokėti aukštas randas ir turi didelius iškaščius. Aš vartoju ir fabrikuoju pats savo medicinas priprovas, kurias aš pats importuoju. Dabar laikas išsigydyti ir buti sveiku. Roda ir išegzaminavojimas dykai, ar gydysiesi ar ne' Aš pritaikysiu mano mažą užmokesnį, pagal jusų išgalėjimą. Netrukdyki bet atsilankyk šiądien.

Aš kalbu lietuviškai.

Western Medical Institute
1827 Blue Island Ave., 2 lub. viršuj Bankos, prie 18tos gatvės, Chicago, Ill.

DR. RENFER, Specialistas.

Valandos: 8 ryto iki 8:30 vakare
Nedėliomis: 8 ryto iki 12 dienos

GEROS DRAPANOS PADARO IR PRASTĄ ŽMOGU GRAŽUM,

O ŽEMOS KAINOS DUODA PROGĄ IR BIEDNIEM APSIRĖDYTI GRAŽIAI.

TAI YRA MUSŲ SIEKIS TURĖTI GERAS DRAPANAS IR PARDUOTI PIGIAI.

Štai kaip išrodo musų Drapanos.

Ir štai musų Drapanų kainos.

Overkotų Kainos
Nuo $7.50 iki $30.00

Siutų Kainos
Nuo $7.50 iki $30.00

Žiurėk kaip musų Drapanos pasiutos, kaip gražiai guli aplink kaklą ir pečius.
Ar gali rasti kur geresnes Drapanas?

KODEL MĘS TEIP PUIKIAS DRAPANAS GALIME PARDUOTI PIGIAI?

Todėl kad męs turime štorą savo name ir nereikalaujame randos mokėti. Todėl kad męs perkame Drapanas dideliais orderiais stačiai iš tabriko, už gyvus pinigus, ne ant kredito, kaip daugumas kitų štorų daro, už tai męs gauname jas pigiau ir todėl galime savo kostumieriams pigiai parduoti.

Ir didžiauseme šaltyje nesušalsi jei nusipirksi vieną iš šitų Sveaterių. Jie yra padaryti iš grynų vilnų stori, šilti, su dideliais kalnieriais, gerai apsaugoja kaklą, krutinę ir pečius.

Sveaterių kainos nuo $2.50 iki $5.50

BIŽUTERIJOS (JEWELRY) DEPARTAMENTAS.

No. 2779

No. 2780

No. 2830

No. 100

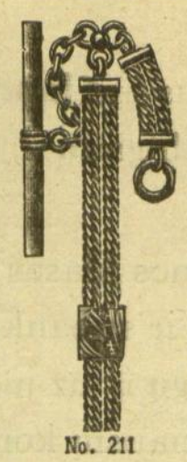
No. 211

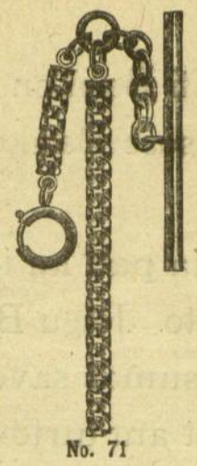
No. 71

No. 798

No. 1465

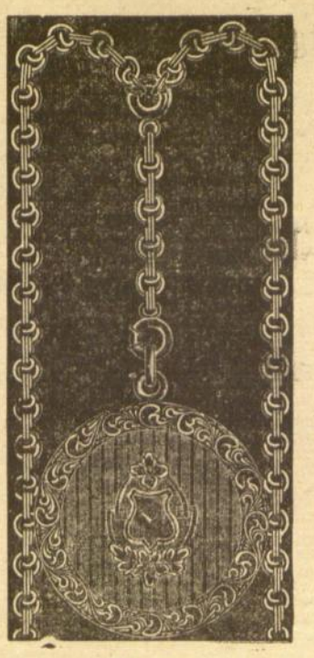
No. 1117

No. 4523

No. 4589

No. 1128

No. 5165

No. 5142

No. 3761

No. 2779. Vyriškas auksinis (gold filled) dengtas laikrodėlis, Elgino viduriais, gvarantuotas ant 20 metų. Visur parsiduoda po $18.00. Musų kaina tik $15.00
No. 2780. Vyriškas gryno aukso laikrodėlis 14k (solid gold), 15 akmenų Elgino viduriais, nešiok nors 100 metų jis bus vis toks pat, nes visas yra auksinis ir geriausio darbo. Visur parsiduoda po $50.00. Musų kaina tik..... $40.00
No. 2830. Moteriškas auksinis laikrodėlis (gold filled), gvarantuotas ant 20 metų, Elgino viduriais. Visur parsiduoda po $20.00. Musų kaina tik $15.00
No. 100. Fob, vartojama prie laikrodėlio vietoje lenciugėlio, gana graži. Visur parsiduoda po $2.00. Musų kaina tik..... $ 1.50
No. 211. Auksinis lenciugėlis, gvarantuotas ant 20 metų. Visur parsiduoda po $6.00. Musų kaina tik ..... $ 5.00
No. 71. Gryno aukso lenciugėlis, nešiok kol sudils, jis vis bus toks pat, nes visas auksinis. Visur parsiduoda po $16.00. Musų kaina tik $13.00
No. 798. Moteriškas 14k auksinis lenciugėlis prie laikrodėlio (gold filled), gvarantuotas ant 20 metų. Visur parsiduoda po $7.00. Musų kaina tik ..... $ 5.00
No. 1465. Auksinė 14k (gold filled) Bronsoleta, gvarantuota ant 20 metų.Visur parsiduoda po $8.00. Musų kaina tik $5.50
No. 1117. Auksinis (gold filled) medalikas (Locket) su lenciugėliu, su tavo vardo litaromi, gvarantuotas ant 25 metų. Visur parsiduoda po $9.00. Musų kaina tik ..... $ 7.00
No. 1128. Auksinis (gold filled) medalikas (Locket) su lenciugėliu, su tavo vardo litaromi, gvarantuotas ant 20 metų. Visur parsiduoda po $5.00. Musų kaina tik ..... $ 3.00
No. 3761. Auksinė (gold filled) sagutė (Brooch), prisisegimui laikrodėlio, gvarantuota ant 20 metų. Visur parsiduoda po $1.50. Musų kaina tik ..... $ 1.00
No. 4589. Auksiniai kolionikai (Cuff Buttons), gvarantuoti ant 20 metų. Visur parsiduoda po $2.00. Musų kaina tik ..... $ 1.50
No. 4523. Gryno aukso kolionikai (Cuff Buttons), nešiok kol sudils, jie bus toki pat, nes yra visi auksiniai. Visur parsiduoda po $5.00. Musų kaina tik ..... $ 3.75
No. 5165. Auksinė kaklaraiščiui spilka, gvarantuota ant 20 metų. Visur parsiduoda po $1.00. Musų kaina tik ..... $ .75
No. 5142. Gryno aukso kaklaraiščiui spilka, nešiok kol sudils ji vis bus tokia pat, nes yra visa aukso. Visur parsiduoda po $2.50. Musų kaina tik $1.75

Visus savo tavorus męs gvarantuojame. Jei bus netoki, tai pinigus sugrąžiname.

Ką iš virš minėtų daiktų pasiskirsi, prisiųsk pinigus ir męs prisiųsime tau tavorus savo kaštais. Jei imsi sykiu Laikrodėlį ir Lenciugėlį, tai da nuleisime 10% nuo musų kainų. Siųsk pinigus "money order.u" neregistruotame laiške, o jei siųsi pinigais, tai laišką su pinigais už registruok kad nepražutų. Musų adresas:

Bridgeport Clothing Co. 3246-3248 S. Halsted St., Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Prezidentas.

Kam laikyti Bankoje Pinigus

ant 3 proc., kada už juos, nuo tos pačios Bankos,

GALI GAUTI 6ta PROC.

Vieton dėti Bankon pinigus ant procento, dėk juos ton pačion Bankon ant **Bondsų,** o tada gausi 4, 5 arba ir 6 procentą. Tas prigulės kokius Bondsus sau pasirinksi.

Atmink, kad laikydamas Bankoje $100 ant 3 procento, tu žudai per metą	$3.00
Laikydamas Bankoje $1.000 žudai per metą	$30.00
Laikydamas Bankoje $1.000 per 10 metų, žudai	$300.00
o per 20 metų žudai	$600.00
O jei laikai $1.000 Bankoje be procento, tai per metą žudai	$60.00
Per 10 metų žudai	$600.00
O per 20 metų žudai net	$1200.00

Ar tai išmintinga žudyti tokią didelę pinigų kruvą be jokio reikalo?

Kodėl tada nepadėti Bankon pinigus ant **Bondsų** ir neimti sau pelną kokį Bondsai neša? Visos Bankos parduoda Bondsus. Visose Bankose gali gauti 4, 5 ir 6 procentą už savo pinigus įdėtus ant Bondsų. Kodėl tada iš to nesinaudoti?

Bondsai reiškia tą patį ką ir pirmos klasos mortgečiai. Į Bondsus įdėti pinigai yra saugesni negu laikomi Bankoje ant procento. Jeigu Banka ir subankrutintų, tavo pinigai negali prapulti, nes tu turi savo rankose Bondsus vertus pilnos sumos savo pinigų ir už juos visada ir visur savo pinigus gausi. Bondsai yra paremti ne ant Bankos turto, bet ant turto bagočiausių kompanijų, geležinkelių, telegrafų, fabrikų ir kitokių. Bondsai visada ir visur yra verti pinigų. Joki bankrutijimai Bondsų vertės nekliudo, teip kaip nekliudo mortgečių vertės.

A. OLSZEWSKIO BANKA TURI GERIAUSIUS BONDSUS

Bagočiausių kompanijų, miesto Chicagos ir randavus. Kurie norite plačiau dasižinoti apie Bondsų vertę, ateikite asabiškai į musų Banką, o męs noriai jumi viską išaiškinsime.

Gyvenanti kituose miestuose, rašykite mumi, o gausite pilną išaiškinimą apie Bondsus raštu. Musų Bondsus galite gauti ir jusų miesto Bankose. Rašykit mumi adresu:

A. OLSZEWSKI BANK,

3252 South Halsted Street, Chicago, Illinois.

Lit. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla